

Tallinna Keskraamatukogu 2008

Raamatu koostajad: **Kaie Holm, Anneli Kengsepp, Ülle Kuuse, Kertu Sillaste**

Kujundaja: **Inga Heamägi**

Toimetaja: **Pille Riismaa**

ISBN 978-9949-15-870-6

© Autorid ja Tallinna Keskraamatukogu

Trükk: **Printon Trükikoda AS**

ea väike sõber!

See raamat on tehtud just Sulle. Koos Sinuga saavad raamatu “Omad jutud” Tallinna Keskraamatukogult kingituseks ka teised 1. septembril 2008. aastal Tallinna linnas esimesse klassi minevad lapsed.

Kas Sa tead, kuidas raamatud valmivad?

Kõigepealt on vaja jutte, mida oleks tore lugeda.

Sinu käes olevasse raamatusse on valitud parimad jutud ja luuletused viielt omaloomingu konkursilt, mis korraldati Tallinna Keskraamatukogus aastatel 2003 kuni 2008. Juttude autoriteks on 8–14-aastased Tallinna koolide õpilased. Kõrvuti laste töödega on samadel teemadel kirjutanud oma lood ka tuntud lastekirjanikud.

Lisaks juttudele peavad ühes heas lasteraamatus olema ka pildid. Meil on suur heameel nende kuue poisi ja tüdruku üle, kes joonistasid “Omadele juttudele” vahvad illustratsioonid.

Veel aitavad raamatut teha toimetaja, kes vaatab, et juttudes kirjavigu ei oleks, ning kujundaja, kes sätib kõik jutud ja pildid sobivasse järjekorda. Lõpuks trükitakse raamat trükikojas valmis.

Kui Sa kooli lähed, hakkad kindlasti lugema palju erinevaid raamatuid, nii juturaamatuid kui teadmisraamatuid. Laia valiku raamatuid leiad Sa ka Tallinna Keskraamatukogust.

Raamatukogu on kodu paljudele raamatutele, kus neid hoitakse ja armastatakse. Raamatuid saab raamatukogust mõneks ajaks ka endale “külla kutsuda”.

Lisaks sellele on Tallinna Keskraamatukogul lastele oma koduleht www.keskraamatukogu.ee/lasteleht, kust leiab toredat nuputamist ja nõuandeid, saab kirjutada järjejuttu ja teha palju muud.

Raamatukogus korraldatakse lastele ka igasuguseid erinevaid üritusi: kohtumisi armastatud kirjanikega, meisterdamistunde, võistlusmänge koolivaheaegadeks ja omaloomingu konkursse. Kõik inimesed, nii suured kui väikesed, on raamatukokku teretulnud külalised.

Soovime Sulle head lugemist ning proovi ka ise lugusid kirjutada ja pilte joonistada!

Ilusat koolitee algust!

Sinu raamatukogu

Hea väike sõber	3
Sisukord	4
ÜHETÄHEJUTUD	7
Pildid joonistanud Kaur Laasi	
Jaanus Vaiksoo. Pruut, parm ja Põhjakonn	9
Birgit Kreitsberg. Megamoodne mutike	11
Kristin Plomberg. Põrsas püherdamas	13
Rait Veldermann. Tulnukapüha	15
Jaanek Madari. Kollane kullerkupp	17
Triin Alliksoo. Kuulake kõik	19
Sander Potisepp. Muti maja	21
MEIL JUHTUB KOOLIS NII NALJAKAID ASJU	23
Pildid joonistanud Ra Martin Puhkan	
Aidi Vallik. Meil juhtub koolis nii naljakaid asju	25
Tanel Vooglaid. Meil juhtub koolis nii naljakaid asju	29
Ingriin Rääk. Salapärane kadumine	31
Jaanus Lekko. Meil juhtub koolis nii naljakaid asju	33
Allan Rebane-Reppan. Naljakas kontrolltöö	34

Ra Koort. Hääleseade	37
Karl Hansen. Meil juhtub koolis nii naljakaid asju	39

VÄIKESED LÕBUSAD TONDIJUTUD **41**

Pildid joonistanud **Carmel Tellis**

Kristiina Kass. Õpetaja Kunnar kummitab	43
Eva Paalma. Tere tulemast Eestisse	47
Rebeka Võsu. Lõbus tont	50
Uku Erik Tropp. Kolm kipskuju tonti	51
Kathleen Iren Kanervikko. Lõbus tondijutt	53
Grete Raidma. Tondijutt	55
Triin Adamson. Väike tont Kelluke	57

LÕBUSA LÕPUGA LUULETUSED **59**

Pildid joonistanud **Mark Antonius Puhkan** ja **Saskia Rass**

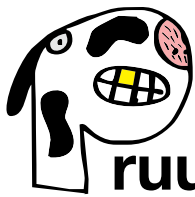
Ilmar Trull. Tere kool	60
Õied õpetajale	61
Koolikella hääl	62
Väikesed ja suured arvud	63

Puupea lauluke	64
Juss, mine kooli	65
Kaspar Kaju. Miks mu emal vedas	67
Karen Eliisa Laanem. Naljakas uni	69
Kristjan Värav. Küll on tore olla kala	71
Frank Üksvärav. Kevad käes	72
Külliki Matt. Roosa põssa	73
 SAJAJALGNE SAJA-AASTASES RAAMATUKOGUS	 75
Pildid joonistanud Airika Harrik	
Leelo Tungal. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	77
Astrid Arutamm. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	79
Viive Trepp. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	83
Jim Tilk. Sajajalgne Aadu saja-aastases raamatukogus	87
Lilian Rebane. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	89
Lisanna Mark. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	91
Brenda Tamm. Sajajalgne saja-aastases raamatukogus	95

Pildid joonistanud Kaur Laasi (10-aastane)

ruut, parm ja Põhjakonn

Jaanus Vaiksoo

Pärnu pargipingil pikutas pargivahi peni. Pea poolviltu piilus päikest, passis pilvi, proovis poosi. Priske parm potsatas pörinal Pontu pulstunud puusale. Peni pööras pead, puhus parmu pajupõõsasse. Paremalt pool paju palus peigmees pruuti: “Palun, palun, pruudikene!”

Pruut punastas pisut. Pontu puhutud parm patsatas pruudi pruntis põsele. Pruut piuksus, pistis punuma, parm põsel.

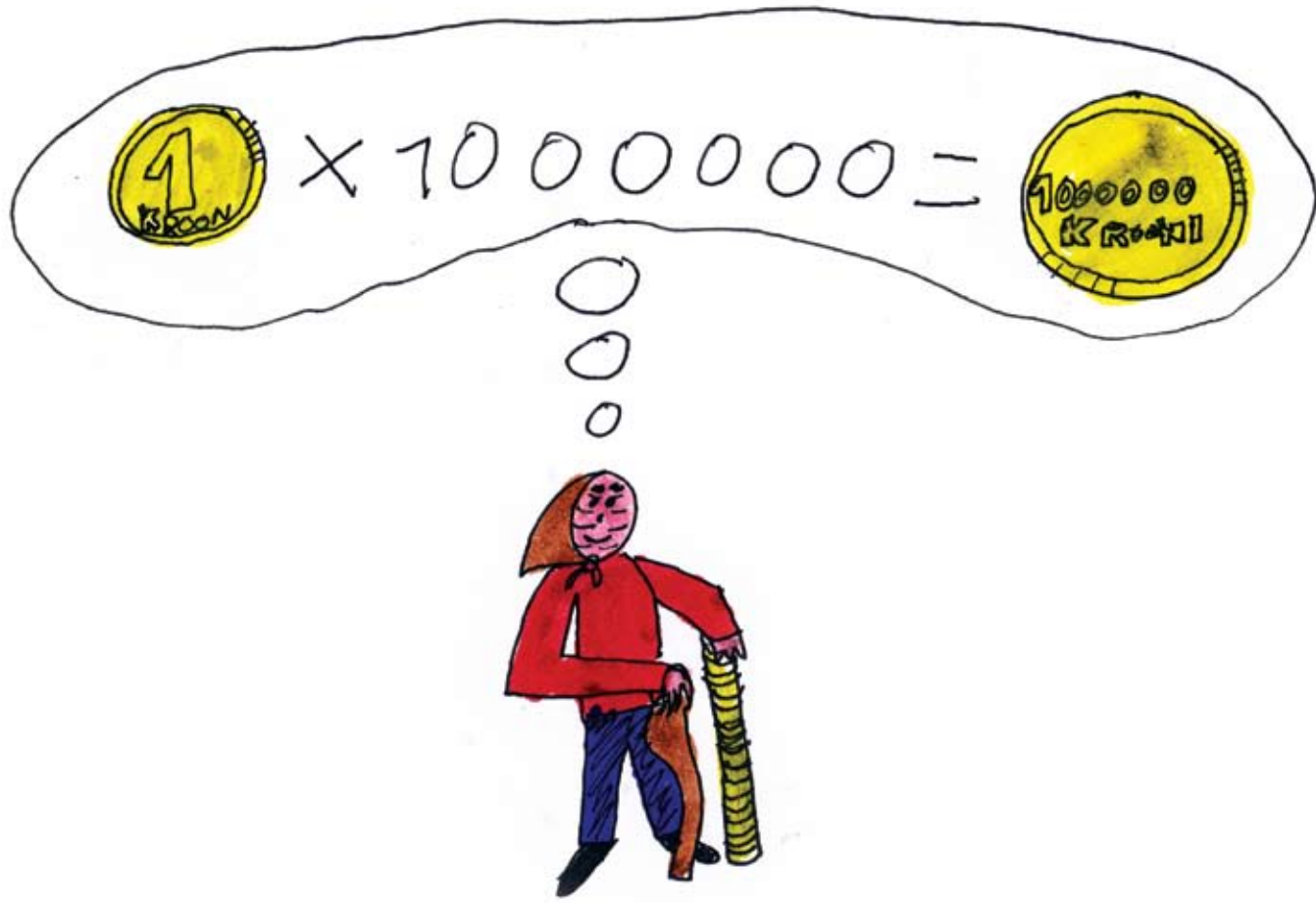
Peatumata plagas pargis pöörane pruut. Peigmees proovis pruuti peatada: “Peatu, palun, pruudikene!” Pruut pööras paremale, punus pahemale. Peigmees püüdis pruuti. Pargis puhus põhjatuul. Puhus pruudi purjepaati. Purjed paisusid. Pruut purjetas Põhjamaale, parm pinises põsel. Põhjamaal pesitses päratusuur Põhjakonn. Pööritas punnsilmi, pragistas prisket põhjapõdrapraadi. Pruut puhkes pillima, parm pinises põsel. Põhjakonn pröökas, pillutas puid, purustas põlde, pigistas pruudi pikali. Pruut piiksatas...

“Pagana parm!” pahandas Põhjakonn. Pistis parmu põske: “Pole paha, päris paras pähkel.”

Põhjakonn patsutas pruuti: “Pai pruudikene, parmu pole.”

Puhus pruudi Pärnu parki. Peigmees põlvitas pajupõõsas, pühkis pisaraid, pomises palveid. Pilvedest potsatas pisike pruudike.

Peigmees paitas pruudi pead. Paari peale paistis päike. Pargipingil pikutas pargivahi peni. Pea poolviltu piilus päikest, passis pilvi, proovis poosi. Priske parm potsatas pörinal Pontu pulstunud puusale. Peni pööras pead...

A hand-drawn illustration of a person with a pink face, wearing a red long-sleeved shirt and blue pants, holding a brown bag and a tall stack of yellow coins. Above the person is a large thought bubble containing a mathematical equation. The equation starts with a yellow coin labeled '1' and 'KRON'. This is followed by 'x 10 000 000 ='. The result is another yellow coin labeled '10 000 000' and 'KRON'. Three small circles lead from the person's head to the bottom of the thought bubble.

$$1 \text{ KRON} \times 10\,000\,000 = 10\,000\,000 \text{ KRON}$$

Birgit Kreitsberg (10-aastane)

Mees meenutas muigelsui mullust mälestust müstilisest mutikesest.

Märkas millalgi mees meeldivat mutikest mäel murul müttamas.

Mees mõtles murelikult – miks mutike mässab?

Marssis mees mutikese manu: “Mis müttad? Mis mässad?”

Mutike: “Maksa münt!”

Mees: “Milleks?”

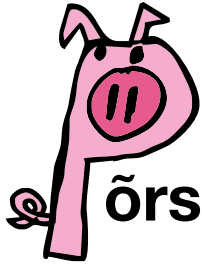
Mutike: “Maksa mulle münt!”

Mees maksiski.

Mutike: “Ma muretsen miljonit. Mis mehele münt? Mitte midagi!

Mitu meest, mitu münti! Miljon meest, miljon münti. Mina miljonär!”

Põrsas püherdamas

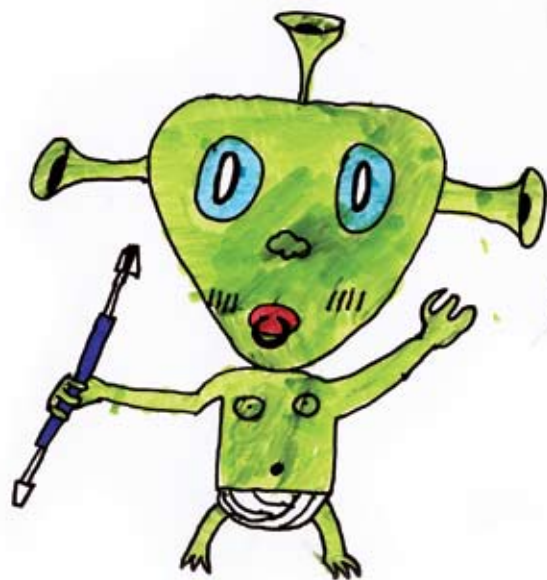
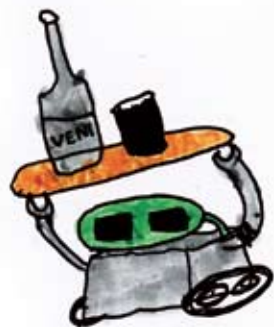
Kristin Plomberg (10-aastane)

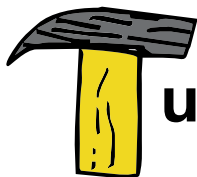
Pisike põrsas püherdas poris. Pahane part piilus põrsa püherdamist pealt.

“Pese puhtaks, põrsas,” präaksus part. Põrsas porises pardi präaksumise peale: “Poris püherdada polegi paha. Proovi!” Part põrnitses põrsast põlglikult.

Part paterdas präaksudes põõsaste poole. Põrsas püherdas poriloigus, pritsis pori pähe. Part präaksus põõsastes.

Põrsad peavadki poris püherdama. Pardid peavadki präaksuma.

ulnukapüha

Rait Veldermann (9-aastane)

Tõeliselt tohutust tulnukalossis tähistasid tulnukad toredat tähtpäeva – Tulnukapüha.

Tulnukatele tuli Tulnukapüha tavaliselt teisipäeval täiskuu tulekumas tumedas taeva laotuses tamme taustal teraste tulnukalaste tantsude-tralliga.

Tulnukamammad toimetasid tubased toimetused, toitsid tulnukabeebid, tavatsesid teha tulnukalastele (tulnukatüdrukud, tulnukapoisid, tulnukabeebid) tõeliselt toredad tulnukariided – terasest tõrvast tammetõrudest. Tulnukapapad tassisid tulehakatise tulekoldesse. Tulnukalapsed tõid tulnukamammadele tõrva, tammepuult tõrusid.

Tavaliselt tõusis Tulnukapühal torm – tulnukalaste tänulaulude, -tantsude torm; tulnukamammade-tulnukapapade tantsude torm.

Tulnukavanaemad-tulnukavanaised tavatsesid tantsida, tillukestest tulnukapillidest tulnukaviise tekitada. Tantsiti tammepõrandad tuliseks, toideti tulnukakõhud tohutuks. Turniti toolidel, taburettidel, treppidel. Tehti tulnukanalju, toredaid tegevusi: tulnukavõistlusi, tammetõrumänge, testiti teadmisi, tehti tõrvajoonistusi.

Taeva laotuses tantsisid tähed, tuulejumal, tuulejumalanna. Tumedates toonides trollid tekitasid toredaid trolliviise, tänulikud tavainimesed tavatsesid tasakesi tunnistada taeva taustal tähesadu. Täht, täht, täht... tuhandeid tiirlevaid tähti.

Teiegi teate Tulnukapüha tavalisi-tavatuid tegemisi. Tõepoolest – tõeliselt tore tarmukas tähine tähtpäev.

Kollane kullerkupp

Jaaneke Madari (14-aastane)

Kollane kullerkupp kingul kasvab.
Kaste kollane kosutab, kastab,
kübarat kiigutab, keha kõigutab,
kaela karastab, käsi karistab,
kust kullerkupul kollane
kroon, kalliskividest
käevõrud, kenadest
kiirtest kiharad –
kas kuu kandis kullakooremaid,
kased karda,
kured kive?
Kes kaunistas kõigega kullerkuppu,
kollakat kullast kullerkuppu.

Triin Alliksoo (12-aastane)

Kõrgesse koopasse kogunesid karud, kes kavatsesid kokku koguda kõik karude kuningriigi kristallid. Kokku kogutud kalliskivid kavatseti kaaluda kuningriigi kauneima kullast kaaluga. Kristallid kaalusid kokku kuussada kuuskümmend kuus kilogrammi. Karude kuningriigi kuningas käskis kaunid kivid kärutada kärudega karude koopa kaugeimasse kambri, kuhu keegi kunagi kogus kartuleid, kaalikaid kui ka kapsaid. Kärutamine kulges kenasti. Kristallid kuhjati korralikult keldrisse kokku. Kõik kiirgas kaunilt. Karud kallistasid kõvasti kõiki kaasalööjaid.

Kella kaheksaks küpsetas kokk kuhja kohupiimakooke, kallas kollasele kandikule, keetis ka kohvi. Kõik kugistasid kokka kiites. Kookide kugistamisest kannatasid kolm kõhna karu kuuse kõrval kükitades kõhukrampi. Kutsuti kiirabi. Kuumakottidega kõhtu kattes kadus kange kõhukramp kiiresti. Kummaline küll! Kurjade kiskjate kartuses kästi koobas kindlasti korralikult kaitsta, kuna kallihinnalised kristallid kipuvad kergesti kaduma.

Karud kavatsevad kunagi katta kuningakoja katuse kirevate kalliskividega. Kus küll kohata kunstnikku, kes kavandaks katusele kaunid kujundid? Kes küll koostaks kavandi? Kas keegi karude kuningriigist? Kas kaugest kunstikoolist? Karud kinnitaksid kõik kristallid kohmakate käppadega, kuid kindlalt katuse külge. Küll kunagi kiirgaks kuningriik kenasti.

Sander Potisepp (11-aastane)

Muti maja maksis miljardi. Mutt muutus maksuvõimetuks. Murelik mutt mõtles maalimisega maja maksmist majandada. Must mutt maalis, maalis maale. Maalid meeldisid metsaelanikele. Mutt müüs metsas megalt maale. Maalide müügist muutus mutt maksuvõimeliseks meheks. Mutt mõlgutas mõtteid maksudest mööda minna. Maksuamet mõnitas mühakat mutti.

“Mõni mure,” mõtles mutt, “maalin mõne maali Maksuametile.” Maksuametile meeldis muti mõte. Mõeldud, maalitud, maksud makstud.

EIL JUHTUB KOOLIS NII NALJAKAID ASJU

Pildid joonistanud Ra Martin Puhkan (11-aastane)

eil juhtub koolis nii naljakaid asju

Aidi Vallik

Kooliskäimine on raske ja tüütu kohustus, mis inimeskonna parema homse nimel on lastele peale pandud. Vähemalt tundub see raske ja tüütuna just sellel ajal, kui koolis käima peab. Enamasti vaadatakse hiljem, täiskasvanuna, sellele natuke teise pilguga... aga see selleks. Igatahes õnneks ei ole koolis igav ja tüütu mitte alati. Õnneks saab koolis peaaegu iga päev ikka nalja ka. Saab nüüd, ja sai enne ka, näiteks kakskümmend aastat tagasi, kui mina koolis käisin.

Mul on umbes kaheksandast klassist meeles üks vägev lumesõda, mis otse esimese korruse suures koridoris maha peeti. Koridoril olid suured ja väga madalad aknad, ehk maast umbes 50 cm. Akende alla hange tuisanud lumi oli elus kiusatus ja ainult käesirutuse kaugusel... Ei mäleta, kes alustas, aga ühel hetkel olid kõik aknad pärani kistud ning lumi – lahtiste sületäitena, suurte ja väikeste pallidena – lendas mööda koridori risti ja põigiti. Lõbutsesime täiega, ometi ise üsna suured juba, nii et klassijuhataja meid hurjutades ei suutnud mainimata jätta, et varsti põhikooli lõpetavad inimesed peaksid ikka juba veidi küpsemalt käituda oskama. Lõbu lõpuks ujus kogu pika koridori põrand sulaveest, me kõik olime läbimärjad ja tilkusime seina ääres nagu laevalt põgenenud rotid, kui jaole jõudnud korrapidajaõpetaja meiega riidles. Kuid isegi siis oli väga keeruline naeru alla suruda, ikka üks või teine meist turtsatas, ja see muidugi pahandas õpetajat veel rohkem. Lõpuks saadeti meid riietusruumidesse dresse selga panema (samal päeval pidi keka olema, nii et meil olid need kaasas), et me läbimärjalt vähemalt ei külmetaks, sest pool koolipäeva oli veel ees.

Koolimaja kõrval oli vana park, millest voolas läbi jõgi. Noh... mitte kuigi lai, aga mitte ka päris oja. Kevaditi oli seal muidugi rohkem vett, nii et kallaski üksjagu pehme. Üle jõe viis kitsas purre. Ning seal me siis peaaegu kõigil kevadistel vahetundidel ka kõõlusime. Kui eriti hästi läks, siis kukkus keegi vette ka, sest poisid pidid ju purret kõigutama ja seal hüppama, põnev ju, kui plikad kiljudes kitsalt purdelt pageda püüavad. Pidevalt märjad jalad oli aga kevadel täitsa tavaline nähtus.

Vahepeal käisid õpetajad meid jõe äärest ära ajamas, sest sinna minna ju tegelikult ei tohtinud. Ja koolimaja põrand oli pärast märgi sussijälgi täis, sest ega keegi ometi vahepeal jalatseid vahetama hakanud.

Ja mul on meeles, kuidas muusikaõpetaja mu ükskord koos ühe poisiga klassist välja saatis. Umbes kuuendas vist. Minust üle vahekäigu istus üks poiss, kellega meil oli millegipärast kangesti vaja teineteist tunni ajal norida ja togida. Hmm, ja õpetaja keelas meid ka võrdlemisi korduvalt. Kuni lõpuks arusaadavalt vihastas ja meie mõlema peale käratas. Ja käskis koridori minna ja oma asjad seal lõpuni ajada. See poiss tõusis kohe asjalikult püsti, ütles õpetajale sama asjalikult: "Tänan!" ja pörutas klassi ukse juurde. Siis pööras ümber, vaatas minu poole tagasi ja küsis hästi üllatunud häälega: "Aidi, sa ei tulegi või?" Mina istusin oma kohal, kõrvuni punane kui peet.

Oi jah, ja siis meil oli üks vene keele õpetaja, kes meiega tihtipeale püstihädas oli, sest meile saadananahkadele meeldis teda provotseerida – meie arust oli nii lahe vaadata, kuidas ta meiega hädas oli... Piinlik. Aga ma lohutan end ja vabandan välja tõdemusega, et viiendas-kuuendas klassis ei olda veel kaugeltki küpsed isiksused.

Igatahes ühel kevadel, päev-kaks enne veerandi lõppu, tavapärasel koolimaja koristamise päeval (kui meid pandi seinu ja pinke pesema), töötasime oma klassiga täpselt selle vene keele õpetaja klassi kohal. Seal

all ei koristatud, seal käis miski tund või järelevastamine või midagi niisugust. Aga meie koristasime ja klassi kappide kordategemise käigus leidis keegi muu kola hulgast mingi vana jõleda kummiku, suurus umbes 46. Et õpetajat sel hetkel meid valvamas polnud, tuli imeliku leiuga ometi midagi ette võtta.

Sidusime nõöri kummiku ümber ja lasime “kumpa” vene keele klassi akende taha rippuma. Kiigutasime seda edasi-tagasi ja jonksutasime nõöri, nii et jalanõu veidralt hüples ja töllerdas. Ise itsitasime nii kui hullud. Ka alt klassist hakkas kostma metsikut naerulaginat.

Ja siis sirutus alt aknast välja vene keele õpetaja käsi ja “kumpa” tõmmati järsu ropsuga aknast sisse. Hetk hiljem oli õpetaja koos kummikuga üleval meie juures, ja oh sa jutt, kus oli alles vihane!

Lugu lõppes sellega, et viimasel koolipäeval pärast aktust, kui kõik teised olid tunnistustega koju läinud, istus meie paharettide kollektiiv vene keele klassis ja õppis pähe venekeelseid õpilasreegleid, mis tol ajal iga päeviku sisekaanele olid trükitud... Enne tunnistust ei antud, kui olime igaüks kõik need kümme või kaksteist punkti peast ette vastanud. Vat siis. Säh sulle “kumpat”.

Aga nali oli ausalt öeldes täiesti seda väärt. Näe, isegi kakskümmend aastat hiljem on veel meeles. Nagu ka jõe ääres töllerdamine, lumesõda koridoris ja see, kuidas me pimedas riietusruumis peegliga vaime käisime vaatamas... aga kõik selle loo sisse nüüd ka ei mahu. Igatahes, jah – koolis sai siis ja saab ilmselt praegugi nalja kõvasti.

eil juhtub koolis nii naljakaid asju

Tanel Vooglaid (8-aastane)

Hommikul kodus ärgata pole üldse lõbus. On pime ja uni hoiab silmi kinni. Teki alt välja tulla on väga külm. Kui ema on hommikusöögi lauale sättinud ja sooja kakao lõhn ninna tungib, läheb olemine paremaks. Ja õue astudes mõtlen juba sellele, et varsti näen koolisõpru ja oma õpetajat ning siis lisan sammu, et ruttu kooli jõuda.

Meie koolil on oma lõhn. Seda on tunda juba õues – maja nurga juures. See on ujula lõhn. Ükskord jalutasin oma väikevennaga kooli juures ja lennuk lendas üsna madalalt meist üle. Vend oli kaheaastane ja ta hüüdis kõva häälega: “Näe, kala lendab!” See oli nii naljakas ja meenub mulle alati kooli minnes. Aga tegelikult oli see lennuk küll veidi kala moodi ka.

Kui jõuan garderoobi, siis meenub alati hommik, kui ühel minu klassi poisil oli king kadunud. Garderoobitädi aitas tal seda otsida. Mõlemad olid asjade puistamisest juba higised ja väsinud, kui tädi küsis, et kus klassis poiss üldse käib. Siis tuli välja, et oli otsitud vales garderoobist. Aga tädi ei olnud kuri, vaid naeris koos meiega.

Enne tundide algust on meil klassis vaikne ja rahulik. Vahetundides aga liigume ja naljatame palju. Eelmisel aastal tehti nimenaljasid: näiteks mina olin Tanel Padar või Tanel Tatter, Iirist kutsuti iirisekommiks, Elerin oli vahelduseks Tumerin. Need olid küll sõbralikud naljad, aga mulle eriti ei meeldinud. Sel aastal enam nii ei räägita.

Ükskord võtsin kotist matemaatikatunni asju välja ja panin lauale, et tunniks kõik valmis oleks. Äkki nägin, et venitan ja venitan midagi musta oma kotist välja. Need olid ema õhukesed sukkpüksid, nagu selgus. Õnneks keegi ei näinud. Õhtul ema rääkis kodus, et oli tööl oma kaasavõetud sukkpükse otsinud ja mitte leidnud. Siis sain palju naerda. Ema on kogemata minu kotti veel igasuguseid asju pannud, mida ma siis koolis leian ja tema tööl otsib. Ema on mul vist veidi hajameelne, aga nii saab nalja.

Vastukaaluks liigsetele asjadele minu kotis tekib vahest olukordi, kus mul pole vajalikke asju. Näiteks võimlemistunnis juhtus nii, et mul olid lühikesed dressid kaasas, sest arvasin, et on sisetund. Oli aga hoopis õuetund ja külm ilm ning paljaste käte ja jalgadega õue minna ei saanud. Õpetaja lahendas olukorra nii, et laenas ühelt suurelt 5. klassi poisilt mulle pikad dressid. Olin nagu hernehirmutis, sest need olid nii suured ju. Keerasin siis varrukad ja sääreotsad parajaks ning saingi sportima. Tagantjärele on see lugu naljakas, aga sel hetkel oli nutt kurgus.

Siiski pole mina nii suur unustaja kui üks minu sõber paralleelklassist. Tema isa või ema käib igal õhtul koolis, sest poiss jätab alati midagi maha: alustades mütsist ja lõpetades terve kotitäie kooliasjadega. Tema isa naerab, et küllap poiss kaotab varsti ennast ka ära.

Aga kui ma eelmisel aastal päris esimest korda koolipäeva lõpus üksi koju läksin (see oli 2. septembril juba), siis võtsin garderoobist sussikoti koos vahetusjalanõudega kaasa ja riputasin koolikoti ilusti sinna naggisse rippuma. Ja läksin koju. Kodus ema imestas, et kus siis koolikott on. Mina imestasin vastu, et miks seda küll koju peaks tassima ...

Tegelikult on kool üks tõsine töötegemise koht. Väike nali sobib igasse päeva ka, aga õppimine on kõige tähtsam.

Salapärane kadumine

Inгриин Rääk (10-aastane)

Koolis juhtub ikka, et kellelgi on midagi kadunud või koju jäänud. Minu klassivend unustas näiteks ükskord terve koolikoti autosse ja tuli tundi tühjade kätega. Õnneks tõi ema talle koti siiski hiljem ära. Minul kadusid aga ükskord kooliasjad päris põhjalikult ära. Mitte aga nagu tavaliselt, et jäid käärid koju, homme võtan kaasa, vaid kadusid kohe päris ära. Mitte keegi ei usu, kui ma seda ütlen, ja arvavad, et see on mingi hale vabandus, et ei peaks õppima, umbes nagu see, et mul sõi koer kodutöö ära. Ma kinnitan, et mu jutt on tegelikult sulatösi.

Nimelt olime ühel õhtul vennaga vanaema juures. Kuna ema pidi hiljem tulema, olid meil ka kooliasjad kaasas, et homseks ära õppida. Kui ema lõpuks meile järele tuli, oli juba paras aeg magama minna ja nii me haarasimegi pikema mõtlemiseta kotid selga ja sammusime ema järel koju. Hommikul avastasin, et koolikott on kuidagi kahtlaselt kerge. Lähemal uurimisel selgus, et osad raamatud olid kotist puudu – ei prantsuse ega eesti

keele õpikut, ei loodusõpetuse ega matemaatika töövihikut, isegi päevikut mitte. Kui hommikune kiire otsing tulemusi ei andnud, ütles ema muretult: “Ah, ma kirjutan sulle täna vabanduse, küll need asjad õhtul ise välja tulevad!” Tavaliselt tulevad ju kõik kadunud asjad ise välja, muidugi enamasti siis, kui sul neid enam vaja ei ole. Järgmisel päeval läksime uuesti vanaema juurde lootuses, et kadunud õpikud meile enam-vähem ukse peale vastu tulevad. “Kui värske pilguga otsida, leiad enamasti kõik üles, tavaliselt sealtsamast, kust sa ennegi otsisid!” arvas ema lootusrikkalt. Paraku ei ilmutanud aga ka õhtul ükski raamat ega töövihik soovi end vabatahtlikult välja anda. Otsisime emaga kahekesi, siis koos vanaemaga, lõpuks said vennadki kaasa lüüa – ei midagi. “See ei ole võimalik!” kordas ema lakkamatult. “Kuhu nad said küll kaduda,” imestasin mina. Pane või raadiosse kuulutus! Pärast kümmet otsimisringi võimatutest ja võimalikest kohtadest kaotasime lõpuks lootuse.

Järgmisel päeval kirjutas ema mulle uue vabanduse, ja peab ütlema, et seekord nuputas ta päris kaua. Kuidas sa hing seletad, et lapsel on kõik kooliasjad kadunud! Läksin kooli päris kummaliste asjadega: pinaliks oli ratta pudelikott ja päevikuks värviliste lehtedega märkmik, kuhu ma siis õppimise kirjutasin. Hinde pani õpetaja mulle alati käe peale. Õhtuks oli ema ostnud mulle täiskomplekti uusi õpikuid ja vihikuid. Ja oh imet – hetkel, mil viimane uus õpik oli paberi ümber saanud, helises telefon. See oli vanaema, kes teatas, et leidis õpikud ja vihikud üles. Nad olid kogu aeg olnud keset tuba tabureti peal! Me olime käinud neist mööda, istunud nende kõrval ja hüüdnud kõva häälega: “No kus nad ometi võivad olla!” Kadumise saladus peitus ilmselt selles, et õpikute peal oli suur saunalina. Oleks me otsinud kiiruga ja pealiskaudselt, võiks selle seletusega ju rahule jääda – pesu hulgast õpikuid otsida on umbes sama loogiline kui koolikotist keedupott ühepajatoiduga leida! Aga me tõepoolest otsisime kaua ja põhjalikult, lõpuks ka kõige ebaloogilisematest kohtadest nagu külmkapp ja kingariiu, seepärast jääb kahtlus ikkagi hinge vaevama. Võib-olla on õpikutelgi vahest koolist väsimus? Võib-olla tahtsid nemadki korra poppi visata? Igal juhul on hea, et kadunud asjad lõpuks ikka välja tulevad. Vahel võtab see lihtsalt natuke kauem aega ...

Meil juhtub koolis nii naljakaid asju!

Jaanus Lekko (9-aastane)

Ükskord juhtus meil koolis selline asi, et Peep ja Peeter tulid joostes sööklast. Siis nägi Peeter üht lahtist plaati põrandal ja hüppas osavalt sellest üle, kuid Peep seda ei märganud ja komistas ning kukkus. Peeter hakkas muidugi naerma, kuid Peep oleks peaaegu nutma hakanud. Mis siis ikkagi juhtus? Peep hakkas järsku laginal naerma. Kui nad seda pärast õpetajale rääkisid, hakkas kogu klass naerma. Pärast seda tegi õpetaja ettepaneku, et kõik kirjutavad midagi naljakat, mis nendega juhtunud on. Pärast said kõik oma lood ette lugeda ja siis naeris kogu klass: hi-hi-hi ja ha-ha-ha. Ja sellest tuleb ka vanasõna: kui tahad nutma hakata, siis hakka hoopis naerma.

Naljakas kontrolltöö

Allan Rebane-Reppan
(11-aastane)

See juhtus kolmanda klassi kevaldel. Saabus esimene aprill ja ootasime põnevusega, mis nalja õpetaja meile seekord teeb. Õnnetuseks oli matemaatika tund esimene. Õpetaja oli meile ennegi rääkinud tasemetööst, aga et ta meile sel päeval kontrolltööd teha annab, seda ei osanud ma oodatagi. Vaatasin oma õpetajat, aga tema oli väga tõsise näoga ja ma mõistsin, et ega siin täna nalja ei ole ega tule ka! Oli vaja kiiresti tööle asuda.

Minu ehmatus oli aga suur, kui vaatasin lahendamiseks antud ülesandeid. Mis pull see on? Selliseid ülesandeid polnud ma enne küll lahendanud. Piilusin ringi ja nägin, et teisedki klassikaaslased olid nõutute nägudega. Ainult Kristjan ja Triin istusid rahulikult ja kribisid midagi paberile. Mõtlesin, kui nemad kirjutavad, ju on siis õpetaja midagi ikka kunagi seletanud. Näha oli, et ülejäänud pingutasid ja punnitasid, aga ei midagi!

Õpetaja kõndis ridade vahelt läbi, vaatas mõne lapse tööd üsna pikalt, raputas pead. Nägu oli tal tõsine. Paistis teine päris vihane, et enamik midagi ei oska, jälle õppimata!

Eks minulgi oli vesi ahjus. Ega ma matemaatikas rumal poiss ole, vahel tulevad lohakusvead kiirustamise tõttu, aga seekord lugesin ülesandeid küll kui hiina keelt. Mitte midagi ei taibanud! Hirm tuli peale! Ja nagu selgest taevast kuulsime õpetaja sõnu, et töö lõpetamiseni on jäänud viis minutit. Kuulsin ohkimist ja ähkimist, nii mõnigi püüdis vaikselt omaette protesteerida, aga see ei aidanud. Said läbi need viis minutit ja õpetaja korjas kontrolltööd kokku. Ikka tõsiselt ja täpselt a-rühma tööd ühte virna, b-rühma tööd teise. Siis pöördus ta taas meie poole ja ütles surmtõsise häälega: “See oli ju nii lihtne töö kuuenda klassi jaoks, aprill!”

Tema silmadesse valgus kavalust ja lõbusust, suunurgad kerkisid üles. Alles siis taipasime, mis sõnaga ta lõpetas oma epistli. Kõik puhkesid kergendatult naerma, ainult Evelin küsis, kas õpetaja need hinded ka päevikusse paneb. Terve klass rõkkas, ka õpetaja. Kui Evelin märkas oma eksitust, purskas temagi naerma.

Ikkagi õnnestus õpetajal meid haneks tõmmata.

ääleseade

Ra Koort (11-aastane)

Oli tavaline koolipäev. Tunnid venisid, vahetunnid möödusid nagu ikka liiga kiiresti. Ei tea, miks see nii peab olema: tunni ajal ootad koolikella ning tundub, et seda ei tule ega tule. Vahetund aga ei jõua veel õieti alatagi, kui juba kostab helinat: “Puhkepaus saab läbi”. Tookord tähendas kellaahelin, et pidime minema muusikatundi. Minu pinginaaber Norman jättis lauluklassi minnes telefoni tasku. Ikka selleks, et muusikatunni vahepeal saaksime piiluda, mis kell on ja millal tund lõpeb. Tal oli aga telefonis selline seade, et teatud nuppu vajutades ütleb masin naishäälega täpset kellaaega ja seda üpris kõvasti. Niisiis, tund oli alanud. Õpetaja rääkis nootidest, astmetest, duuridest, mollidest ja paljudest muudest asjadest, millest olime juba õige mitu korda kuulnud. Laulmisegagi polnud põnevam. Liigutasime pinginaabriga laisalt suud, et paistaks, nagu me laulaks kaasa. Tegelikult olime igavusse suremas. Ja tahtsime teada, kui palju aega tunni lõpuni on jäänud. Norman võttis telefoni taskust välja ja me vaatasime kiirelt kella. Õpetaja meie toiminguid ei märganud. Norman pani telefoni taskusse tagasi, ent järsku kostis üle terve klassi: “Kell on üksteist nelikümmend viis.” Küllap mu sõbra käsi vääratas ning ta oli vajutanud kogemata seda nuppu, mis aktiveeris “kellatädi”. Muidugi pahvatas terve klass selle peale naerma. Kõik peale muusikaõpetaja, kes meie rõõmu sugugi ei jaganud. Ega mu pinginaabril ka väga lõbus polnud. Hea vähemalt, et tema telefoni hääli oli vaid poole võimsusega. Oleks see täisvõimsuse peal olnud, mis siis kõik oleks võinud veel juhtuda ...

eil juhtub koolis nii naljakaid asju

Karl Hansen (11-aastane)

Koolis ei juhtu tavaliselt eriti midagi naljakat, aga seekord juhtus küll. Kui me hommikul kooli jõudsim, siis piiksus keegi kuskil. Kõik hakkasid ümberringi vaatama. Lõpuks hüüdis keegi, et seal on hiir. Osa plikadest hakkas kiljuma. Poisid aga hakkasid naerma.

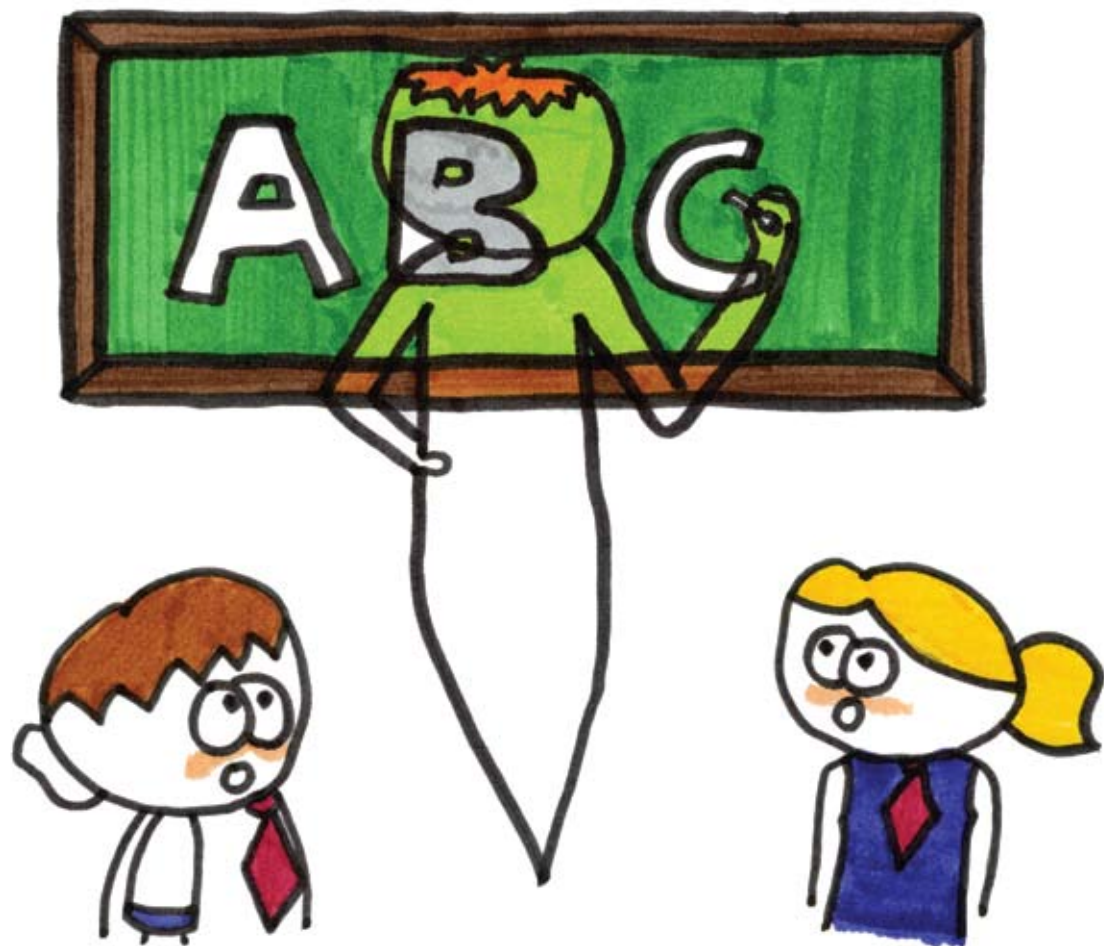
Kui õpetaja klassi tuli, siis ehmus ta niivõrd, et ostis klassi mitu hiirelõksu, aga hiirelõksud püüdsid kinni hoopis osa õpilastest ja lõpuks ka õpetaja. Seejärel otsustas õpetaja hiirelõksudest loobuda ja rotimürki osta (see pidavat hiiri ka tapma).

Möödus mitu nädalat ning rotimürk hakkas vastikult haisema. Hiir polnud ikka veel välja ilmunud. Lõpuks otsustas õpetaja klassi kassi kaasa võtta. Kõik said sellest palju nalja. Möödus mitu päeva, aga hiirt ei kusagil. Lõpuks arvas õpetaja, et hiir on ammu surnud ja viis kassi minema lootuses, et ehk on kass vahepeal hiire ära söönud. Muidugi ilmus järgmise päeva hommikul hiir uuesti välja ja õpetaja ehmus nii, et jooksis koju ja tõi kassi jälle kooli. Hiir jooksis kassi eest urgu peitu ja kass ei saanud ikka teda kätte. Lõpuks tõi õpetaja kooli igasse ruumi kassi. Möödus mitu nädalat, aga kassidel olid kõhud tühjad ja õpetaja sai sellest aru. "Vastik hiir!" sisistas ta ja just siis, kui ta puhvetisse läks, nägi ta hiirt krõpsupakki närimas. Õpetaja hiilis puhvetist välja ja tõi kassi puhvetisse. Hiir märkas kassi varakult ja jooksis minema, kass tema kannul. Nad jooksid läbi terve koolimaja, kui hiir lõpuks oma auku jõudis ja kass jäi taas pika ninaga. Õpetaja sisises: "Seda hiirt ei saa me kunagi kätte!" See tubli hiir aga maiustas samal ajal puhvetis ja praegugi veel ei saa kassid teda kätte, sest hiir on neist tublim ja kavalam.

äikesed lõbusad tondijutud

Pildid joonistanud Carmel Tellis (12-aastane)

petaja Kunnar kummitab

Kristiina Kass

Kõigepealt märkasid seda esimeses pingis istuvad lapsed. Jah, ei mingit kahtlust, õpetaja Kunnar, nende tore klassijuhataja, nägi täna kuidagi teistmoodi välja. Justkui hägusem kui tavaliselt. Mai-Lii ja Pille hõõrusid silmi, Kristjan ajas kaela õieli, aga Priit tõstis viisakalt kätt.

“Õpetaja Kunnar!” ütles Priit. “Miks sa täna selline läbipaistev oled?”

Õpetaja Kunnar pani aabitsa käest ja vaatas oma käsi.

“Vaat ei tea,” imestas ka tema. “Ma ise ka alles täna märkasin, aga mõtlesin, et mul on lihtsalt uusi prille vaja.” Järgmiste nädalate jooksul muutus õpetaja Kunnar järjest läbipaistvamaks. Õpetamist see ei takistanud, sest kriit ja raamat püsisid tal endiselt hästi käes ja ka hääli oli tal sama tugev kui varem. Tegelikult oli isegi mugav, et kõik, mis õpetaja tahvlile kirjutas, oli kohe õpilastele näha. Õpetaja ei pidanud isegi kõrvale astuma, sest tekst paistis temast ilusti läbi. Kooli direktorile aga asi ei meeldinud.

“Nali naljaks, aga see läheb juba veidi liiale,” ütles direktor õpetaja Kunnarile. “Kui sa ainult natukene läbi paistsid, siis sain ma sellest veel kuidagi aru. Paljugi, mis inimesega juhtuda võib. Aga nüüd, kus sind üldse enam näha pole, ei saa ma sind enam õpetama lasta. Inimesed ehmatavad ju, kui näevad koridori peal raamatuid või kaustikuid või tervet portfelli ringi hõljumas. Kord läheb käest ära, lapsed satuvad liiga elevusse. Koolis käimine on ju ometi ütlemata tõsine asi!”

Ja nii pidi kummitav õpetaja Kunnar haiguslehele jääma, kuigi ei olnud üldse mitte haige.

Õpetaja Kunnari klassi hakkas õpetama hoopis õpetaja Leida. Temagi oli päris tore, abivalmis ja sõbralik, aga laste arvates siiski natuke liiga tavaline. Ja täiesti läbipaistmatu.

Kummitus Kunnarile niisama kodus istumine ei meeldinud. Alguses lõbustas ta küll end sellega, et jõii peegli ees mahla ja vaatas, kuidas see mööda nähtamatut söögitoru edasi sulises. Või pani kätte kindad ja jalga sokid ja tegi peegli ees aeroobikat. Aga ajapikku muutusid söök ja jook juba suhu pannes ja riided kohe selga pannes nähtamatuks, mitte vähehaaval nagu varem.

Siis läks kummitus Kunnar parki kõndima. Koerad peatusid tema juures ja hakkasid kas lõrisema või saba liputama. Bussiga sai kummitus Kunnar ilma piletiga sõita. Ega ta muidugi meelega jänest sõitnud, aga inimesi ta õhus hõljuva piletiga ka hirmutada ei tahtnud.

Ühel päeval läks kummitus Kunnar jälle kooli. Ta istus oma vana klassi viimasesse tühja pinki ja hakkas teraselt tundi kuulama. Õpetaja Leida oli klassile juba kõik tähed selgeks õpetanud. Nüüd lugesid lapsed kordamööda ette juttu kassikesest, kellele meeldis lõngakeraga mängida. Ja siis lugesid nad juttu vihmast ilmast. Ja lõpuks veel kollasest pallist.

“Uoeiiih!” haigutas kummitus Kunnar oma tagumises pingis. Tema arvates oli õpetaja Leida tund üsna igav. “Kes meil siin nii valjult haigutab?” küsis õpetaja Leida kulmu kortsutades ja vaatas ringi.

Kummitus Kunnar istus natuke aega võimalikult vaikselt paigal. Aga kui lapsed edasi lugesid, hiilis ta tasakesi õpetaja Leida laua juurde ja vaatas teda tükk aega.

“On alles tõsine inimene,” arvas kummitus Kunnar ja sikutas õrnalt ta juuksekarva. Õpetaja Leida sügas pead. Siis veeretaskummitus Kunnar tema pliiatsi pörandale.

Õpetaja Leida tõstis selle imestades üles. Siis läks ta tahvli juurde ja hakkas sellele uusi sõnu kirjutama. Nii kui ta käe koos kriidiga üles tõstis, kõditaskummitus Kunnar teda kaenla alt.

“Hi-hi-hii!” itsitas õpetaja Leida, laskis käe kähku alla ja vaatas jälle ringi. Kuna aga kõik lapsed istusid rahulikult oma kohal, hakkas ta jälle kirjutama.

“He-he-hee!” itsitas õpetaja Leida, sest tundis jälle kaenla all kōdi.

Nüüd hakkasid ka lapsed naerma. Aga õpetaja Leida oli ülimalt imestunud. Järsku läks aken lahti ja tuuleiil hakkas õpetaja Leida lugemikus lehekülgi keerama.

“See on õpetaja Kunnar!” kilkas Priit. “Õpetaja Kunnar kummitab!”

Ka kõik teised lapsed hakkasid läbisegi hüüdma: “Õpetaja Kunnar! Kummitus Kunnar!”

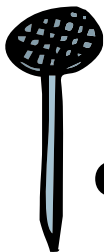
Õpetaja Leida oli vahepeal kriidi käest pannud ning akna sulgenud ja koputas nüüd pliiatsiga vastu lauda.

“Vaiksemalt, lapsed, vaiksemalt!” hüüdis ta. “Õpetaja Kunnar jäi ju ammu pensionile. Ja kummitusi pole ka olemas! Istuge nüüd ilusasti oma kohale ja loeme edasi.”

Õpetaja Leida istus, heitis pilgu oma laual lahti olevale raamatule ja jäi seda siis ammuli sui vahtima. Sest raamat oli lahti jutu kohalt, mis rääkis... ühest heatahtlikust kummitusest!

Kummitus Kunnar käis neil edaspidigi vahetevahel kummitamas, kui tal kodus istumisest isu täis sai. Näiteks kirjutas ta tahvlile “BÖÖÖÖÖ!” või kustutas laelampe. Ükskord isegi laskis ta liiga vara koolikella, nii et lapsed tormasid juba enne tunni lõppu klassidest välja. Sest kummitus Kunnar ei tahtnud kohe mitte kuidagi direktori arvamusega leppida. Et koolis käimine peab üks ütlemata tõsine asi olema. Ei pea ju!

ere tulemast Eestisse!

Eva Paalma (8-aastane)

“Tere tulemast Rooma, Itaalia pealinna,” ütles heade tontide Peatont, kui kõik head tondid üle maailma olid kogunenud Itaaliasse. Ta oli tõepoolest kutsunud kokku kõik head tondid, kes lisaks oma eripärastele oskustele olid kas pikad või peenikesed, paksud või lühikesed – iga kutsutu oli oma maa parim hea tont. Üks kutsutud tontidest oli kohalik. Tema nimi oli Geppe.

Head tondid rääkisid kokkutulekul heast ja halvast, julgetest ja argadest, tuntud ja tundmatutest maadest.

“Geppe, siin on sinule lennukipilet headele tontidele tundmatule maale. Selle maa nimi on Eestimaa,” ütles Peatont ja ulatas juba esimesel kokkutuleku päeval Geppele lennukipileti.

Järgmisel päeval leidis Geppe end lennukis. Geppele tuli meelde, Peatont oli tal palunud minna Eestimaale otsima häid ja lõbusaid tonte, kellest Rooma kokkutulekutel keegi midagi ei teadnud. Lennukis mõtles Geppe, et mis keelt seal Eestimaal räägitakse. Ta võttis tonditelefonu kaudu Peatondiga ühenduse ja ütles: “Võlu mulle keel, mida ma Eestis rääkida saaksin.” Ei tea kuidas, kuid Peatont võlus Geppele aabitsa: “Õpi!” Geppe uuris lennukis Peatondilt saadud aabitsat ja õppis kiiresti ühe lõigu pähe. See oli leheküljelt 107: “Ma olõ kõva miis!... Ma panni salli kaala, jopõ sälga, võti suusad ja lätsi mäe pääle. Sai si mäe otsan ja mõtli, et ma olõ kõva miis ja sõida mäest alla! Sõidigi.”

Peagi astus Geppe lennukist maale. Kõik oli ümberringi valge. Ta nägi esimest korda lund. Ta ei teadnud, et lumi on libe ja lennuvälja mägi kaldu. Geppe muudkui libises ja libises, kuni suure maantee ääres kantsa käis. Lumi oli külm.

Nagu imekombel peatus tee serval auto. Auto aken avanes. Autojuht küsis Geppe käest, mida tema siin teeb. Geppe vastas: “Ma ei ela siin. Ma olõ kõva miis. Ku ma all jalgu pääle ukõrdi, suu ja silmäg lummõ täüs, löödse, et suusanynaq olliq kaonuq. Kai aga alt üles mäkke ja mõtli, et ma olõ õks kõva miis!”

See, mida Geppe ütles, mõjus kui võlulaul. Järgmisel minutil öeldi talle: “Tere tulemast Eestisse!” ja ta leidis ennast tundmatust, kuid soojast vanast autost, mis talle teadmata suunas edasi vuras. Uni tuli kohe.

“Jõudsime Võrru, kõva miis... Tere tulemast Eesti heade tontide pealinna,” ütles hää, mis Geppe üles äratas. See oli Sammalhabe, kelle Moskvitš veel endist viisi harva Tallinna ja Võru vahel sõitis. Geppe oli täitmas tähtsat hea Peatondi ülesannet ja ei saanud aru, kuidas keegi võis vaikselt tema mõtteid lugeda.

Mitmel Võrumaa taluõuel nägid nad vanu naisi askeldamas ja mehi pakkudel istumas. Õuedel oli palju puid, mis jäänud ahjupuudeks lõhkumata. Aiad, mis liitsid maju ja lumevälju, olid lagunened. Õuel istuvad mehed ajasid mingit juttu. “Meil ei ole tööd... Meil ei ole süüa...,” kostsid taluõuedelt sõnad Geppe ja Sammalhabemeni ning nii jätkus see pikka aega. Siis nägi Geppe Sammalhabet nokkimas maani ulatuva habeme kallal: “Teeks naistel aiad korda, lõhuks puud ja paneks riita.” Geppe ümises: “Mmm... “ Sammalhabe küsis: “Mida sa ümised, ise ütlesid, et oled kõva miis.”

Öösel ei saanud Võrumaa memmed magada. Akende taga käis kogu aeg mingi hirmuäratav klopsimine.

Kui memmed hommikul silmad lahti tegid, nägid nad, et lõhkumata puud olid lõhutud ja katkised aiad olid terveks tehtud. Talud olid muutunud. Keegi neist ei teadnud, mis ööga oli juhtunud.

“Ega ometi meie miis,” mõtles üks memm ja läks hommikul kiiruga suitsusauna ning võttis sealt kintsu suitsusinki. Memm pani peekonikintsu tänutäheks eeskotta lauale. Ise läks väikese hirmuga tuppa tagasi.

Kui memm järgmisel hommikul taas silmad lahti tegi, oli Geppe lännu. Siis nägi Sammalhabe laual ümbriku. Ta avas ümbriku ja leidis sealt lennukipileti ning kutse: “Olete kutsutud Rooma heade tontide kampa. Meie kokkusaamine on maikuus.”

Sammalhabe polnud kunagi niisugust kutset saanud. See oli esimene kord.

Lennuk koos Geppega oli maandumas Rooma lennuväljale. Reisijaid oli palju. Ainult ühel neist oli süles pakk, millelt paistis kiri Päevaleht. See oli pakk, millesse oli keeratud suitsusink heade tontide Peatondile. “Tere tulemast Rooma,” kostis siis hää lennukist.

“Sammalhabe olõ õks kõva miis. Geppe olõ õks kõva miis,” mõtles Geppe ja surus suitsupeekonit vastu rindu, kui rattad maad puudutasid.

LENNUJAAM

õbus tont

Rebeka Võsu (8-aastane)

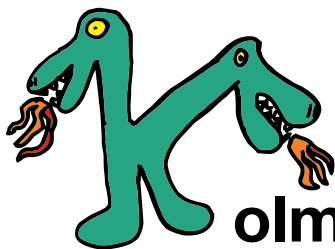
Ükskord elas üks väga häbelik tont. Ta elas minu kaminas.

Me saatsime teineteisele igasuguseid kirju. Üks kiri oli selline: “Rebeka! Oi, Rebeka, kui ilusa tüdruku sa mulle joonistasid. Ma riputan selle pildi oma voodi kohale. Siis sa oleksid nagu kogu aeg minu juures.”

Tont joonistas ennast oma kõige ilusama kleidiga. Ta kirjutas mulle oma perekonnast. Tema ema nimi oli Alma ja isa nimi Kustas. Õdesid ja vendi tal ei olnud. Minu sõber tont oli karvane ja tahmane. Õhtul panin talle kamina juurde rosinaid. Hommikuks olid rosina kadunud ja ma leidsin tema kirja. Ma tahtsin väga tonti näha. Ema aga ütles, et tondid päeval magavad ja öösel käivad ringi.

Aga ükskord ma avastasin, et tondi ja minu ema käekirjad on ühesugused.

olm kipskuju tonti

Uku Erik Tropp (9-aastane)

Muuseumis kipskuju sees elas kolm tonti. Ühe nimi oli Lambikustutaja, teise nimi oli Kartmapanev ja kolmanda nimi oli Appi, Ma Kardan. Kui keegi muuseumis ära eksis, tulid tondid kipskuju seest välja ja üritasid eksinud inimesi ehmatada.

Paraku ei õnnestunud see neil kunagi, sest tavaliselt tuli ühel tontidest pissihäda või läksid tondid kipskujust valelt poolt välja ja eksisid ära.

Kord otsustasid nad, et ei saa muuseumis ehmatamisega hakkama, seetõttu võiksid nad hoopis toatontideks hakata. Nagu mõeldud, nõnda tehtud. Tondid plaanisid kõigepealt minna väikese tüdruku Ene isa öökappi ja öhtul välja tulla. Öhtul, kui nad olid läinud Ene isa öökappi, selgus, et Ene isa oli karate õpetaja. Ta lõi tontidel silmad briljantröheliseks.

Järgmisel korral otsustasid nad minna lord Essexi riidekirstu. Öhtul tulid nad uuesti välja ja leidsid end kastiauto kastist. Tondid mõtlesid, kuidas nad sinna sattusid. Siis nad taipasid – lord Essex oli kolimas.

Seejärel ütles Lambikustutaja: “Kuulge, mehed! Me peame minema Tondikuninga juurde, et ta vabastaks meid tondiks olemisest.” Otsus võeti vastu. Kaardi pealt vaadati, kus asub Tondikuninga loss.

Lennati autokastist välja ja hakati minema. Minki päev, kaks või kolm, aga kohale ei jõutud. Mõeldi, et küll jõuame. Läks jälle kolm päeva, aga ikka ei jõutud kohale. Siis hakkasid tondid mõtlema, et asi on kahtlane. Äkitselt said nad aru – kaart oli tagurpidi ja nemad olid ka valele poole läinud. See koht, kust nad tulema hakkasid, oli vaid 100 meetri kaugusel Tondikuninga lossist.

Lõpuks jõuti kohale ja Lambikustutaja ütles: “Me sooviksime end tondiks olemisest vabastada.”

Tondikuningas küsis seepeale: “Mis tonditüüpi te kuulute ja mis on teie kolme nimed?”

Lambikustutaja vastas: “Mina olen Lambikustutaja, tema on Kartmapanev ja see on Appi, Ma Kardan. Me kuulume hirmutajate hulka.”

Tondikuningas võttis välja suure paksu raamatu ja hakkas seda lehitsema. Seejärel ütles ta: “Te kuulute hoopis naljategijate hulka. Ma panen Lambikustutaja nimeks Hei Hopsti, Mina Olen Nali. Kartmapaneva nimeks saab Mr. Bean ja Appi, Ma Kardan uueks nimeks tuleb Nalja Jõnn. Te võite jääda kolmekesi minu lõbustajateks.”

Tondid olid ettepanekuga nõud ja nüüd naeris Tondikuningas iga päev.

Lõbus tondijutt

Kathleen Iren Kanervikko (11-aastane)

Ühel tundmatul maal ühel teadmata tänaval ühes mustas majas elas kolm väikest lõbusat tonti. Neid hüüti Mäc, Mic ja Mec. Terved päevad luusisid nad tänavatel ja piilusid akendesse. Kuna nad olid nähtamatud tüübid, siis said nad märkamatult ringi liikuda.

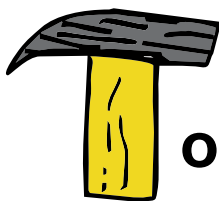
Ühel tuulisel ja külmal sügisõhtul, kui tondipoisid jälle liikvel olid, juhtus midagi väga naljakat...

Kuna tondikesed polnud juba mitu päeva midagi hamba alla saanud, otsustasid nad üht restorani külastada sooviga kõht täis süüa. Ühel serveerimislauual keset restorani seisiski suur vaagen soojade isuäratavate pirukatega. Tondipoisid hiilisid ligi ja paari minutiga oli taldrik tühi. Siis astus saali kurja olekuga paks ja kasimatu restoraniomanik. Ta märkas tühja pirukataldrikut ja

läks näost punaseks. Ta kutsus enda juurde ühe õblukese algaja kelneripoisi ja hakkas teda süüdistama selles, et poiss pirukad ära on õginud. Suure söimamise osaliseks saanud kelner hakkas nutma, kuna teda põhjuseta süüdistati. Seda stseeni pealt näinud tondid otsustasid omanikku karistada. Mec hiilis omaniku selja taha, koputas talle õlale ja kui paks mees pöördus, haaras tont märkamatult ta paruka, libistas selle sisse väikse hallikarva hiirekese ja pani tehisjuuksed ettevaatlikult pähe tagasi. Samaaegselt puistas Mäc omanikule soki sisse peotäie punaseid sipelgaid. Kolmas tondipoiss Mic aga toppis vanamehele ninasõõrmetesse nuusktubakat. Möödus paar sekundit ja siis läks restoranis möll lahti. Restoraniomaniku käed hakkasid tööle nagu tuuleveski tiivad. Nad kraapisid pead, nina ja jalalabasid üheaegselt. Sellele lisandus ka pidev aevastamine ja üles-alla kükitamine, et jalalabasid sügada. Äkitselt jäi restoran hiirvaikseks, sest omaniku parukas potsatas põrandale ja hall armsa näoga hiireke vaatas nõutu näoga saalitäit rahvast. Rahvas hakkas laginal naerma. Ärritunud vanamees haaras peast kinni ja kui ta oma käed jälle alla lasi ning talle peopesast hall juustukuningas otsa vaatas, pistis ta karjuma ja jooksis tuhatnelja restoranist välja. Peale seda intsidenti müüs omanik restorani maha ühele heasüdamlikule linnakodanikule, kes edaspidi alluvatesse alati hästi suhtus ja kunagi nende peale häält ei tõstnud.

Lõbusad tondid luusisid aga ikka mööda tänavaid ja piilusid akendesse ning kui sattusid ebaõiglust nägema, hakkasid linnas imelikud ja lõbusad asjad juhtuma.

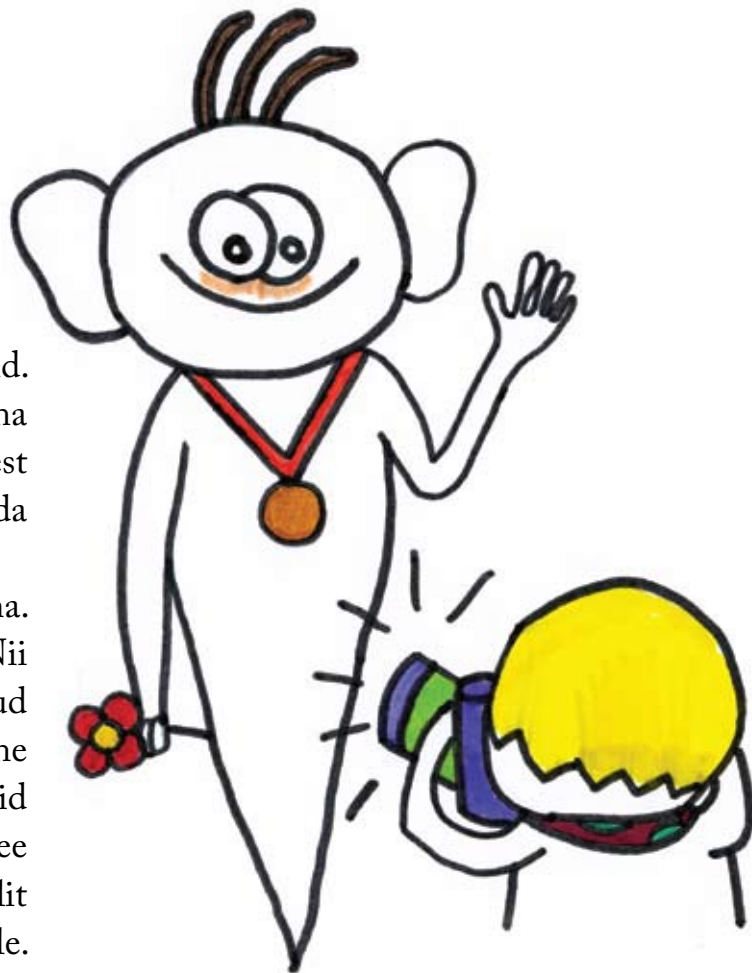

ondijutt

Grete Raidma (12-aastane)

Nagu te kõik kindlasti teate, käivad öösiti kuuvalges ringi tondid. Kuid ühel päeval oli kuuvarjutus ja halvad tondid ei saanud ilma kuuvalguseta kummitada. Euroopa tondid olid ahastuses, sest tontide põhireegli järgi ei tohtinud nende töö tegemata jääda ühelgi ööl.

Vastasel juhul oleksid nad kõik pidanud maapealt lahkuma. Nad pidid öö jooksul vähemalt ühe inimese ära ehmatama. Nii kutsuti kogu Euroopa tondid kohale ja peeti nõu, kuidas antud olukorrast välja tulla. Selgus, et oli siiski üks tont, kes on võimeline ka ilma kuuvalguseta kummitama. See tont elas Eestimaal, kuid õnnetuseks oli see hea tont. Mõned tondid arvasid, et äkki see olevus polegi tont vaid hoopis koll. Uuriti mitu korda põhireeglit ja lõpuks avastati, et reegel oli tehtud HALBADELE tontidele. Kuna heade tontide kohta ei olnud kirjutatud midagi, otsustati

proovida, kas üks hea tont saab ehmatamisega üldse hakkama.

Nii kutsuti Eesti tont kohale ja paluti talt abi. Väike Tondu ei osanud kummitadagi, kuid lõpuks jäi ta ikkagi nõusse ja otsustas proovida.

Kõigepealt saadeti Tondu väikse lapse juurde. Kuid tema ehmatamine ei õnnestunud, kuna laps oli suur “Kasper” multika fänn. Tondu oli täpselt tema moodi ja väike tüdruk ainult rõõmustas külalise üle.

Siis prooviti vana inimese peal, aga seegi ei õnnestunud. Kuna vana inimene arvas, et näeb jälle viirastusi.

Väiksel Tondul oli täpselt pool tundi aega päästa kõigi tontide elu, sest öö hakkas otsa saama. Tal oli jäänud viimane võimalus ja ta hiilis vaikselt ühe pere magamistuppa. Tondu tahtis vaadata, keda ta hirmutab ning hiilis kikivarvul voodile lähemale. Kui ta nägi voodis olevat tädi, karjatas ta täiel häälel, kuna naise nägu oli rohelise kreemiga kaetud ja silmade peal olid kurgiviilud. Seepeale ehmatasid ka inimesed voodis ja kargasid voodist suure kisaga välja.

Oli jäänud kaks minutit aega päikesetõusuni ja seega oli Tondu saanud oma ülesandega hakkama. Kõik Euroopa tondid hingasid kergendatult, sest nad olid päästetud.

Tontide nõukogu tänas väikest Tondut ja talle anti medal. Tondu oli selle üle väga uhke ja käis kogu aeg ringi, medal kaelas.

Hea oli see, et Tondu jäi ikka heaks ja sõbralikuks, nii nagu ta oli varemgi olnud.

Tänu temale võime praegugi kuuvalgetel öödel tonte kohata ja ka tondijutud ei ole kuhugi kadunud.

Väike tont Kelluke

Triin Adamson (13-aastane)

Vanalinna südames ühe keskaegse maja pööningul elas väike tont, kelle nimi oli Kelluke. Oma nime sai ta kellukeste järgi.

Niisiis...

Pisikese tondi koduks oli ühe väga vana maja pööning. Ta oli õnnetu tondike, sest teised tondid ei sallinud teda, kuna ta oli liiga tilluke. Pahanduste tegemises oli ta aga lausa parim tont oma alal. Ta lendles tänavatel ringi ja sikutas tüdrukuid patsist, tõmbas poistel kingapaelad lahti ja loopis teisi inimesi mullaste murumätastega.

Ühel kaunil jõulupühal, kui kõikjal valitses rahu ja vaikus, otsustas ka pisike tont maha rahuneda ega teinud enam pahandust. Ta hõljus üle majakatuste, mida kaunistasid lumemütsid, mööda akendest, mille peal olid imeilusad jäälilled ja tubadest kumas küünlasära.

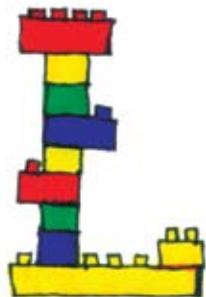
Varsti jõudis ta kiriku juurde, millest kostis kaunis ja südantsoojendav kaja. Tondike lipsas ühest lahtisest aknast kirikusse, kus ta vahvaid kirikukellasid nägi, igaüks isemoodi kõlaga. Pisike tont tantsis ümber kellade, kui ta silm peatus kellasid helistava priske vanamehe peal, kes pugis erinevaid saiakesi ja kringleid. Tont ehmatas ja pages kiiremas korras kirikust minema, ise kellade kajast ikka veel vaimustatud.

Järgmise päeva varahommikul asus tilluke tont kelluke si koguma. Ta tassis oma pööningule kõik kellukesed, mis ta leidis. Seal asetas ta need vana ja puitunud laua peale, proovis neid tinistada. Hääl, mis sealt kostis, oli nii kohtutav, et isegi kass, kes tondikesega pööningut jagas, pidi ehmatusest südamerabanduse saama ja lidus kiiresti pööningult minema. Tonti ei heidutanud see üldse. Ta aina üritas ja üritas oma kellukestega erinevaid jõulumeloodiaid tinistada.

Jõululaupäeva saabudes kostis vana maja pööningult kauneid jõulumeloodiaid. Inimesed kogunesid maja ette ja ümisesid ning õõtsusid kellade helinale kaasa. Kõigil ja ka tondikesel läks tuju lõbusaks.

Õnneks läheb vaja vähe asju!

Nii saigi pisike vahva tont endale nime Kelluke.

õbusa lõpuga luuletused

Pildid joonistanud Mark Antonius Puhkan (14-aastane)
ja Saskia Rass (11-aastane)

Ilmar Trull

ere, kool

Juss läks lolli peaga kooli.
Algul küll ei tahtnud minna.
Aja kurjaga või heaga.
Karjus: "Ma ei taha sinna!
Mina koolist küll ei hooli!
Mina kooli küll ei lähe!"

Aga siiski tuli minna.
Õppis tähed-numbrid pähe.
Nüüd on Juhan helge peaga.
Enam muust ta suurt ei hooli.
Aja kurjaga või heaga,
koolist koju ta ei lähe.

ied õpetajale

Kaarel kõnnib,
kaenlas kaktus.
Koolimajas algab aktus.

Kas ka sina meeles pead
oma õpetajat head?

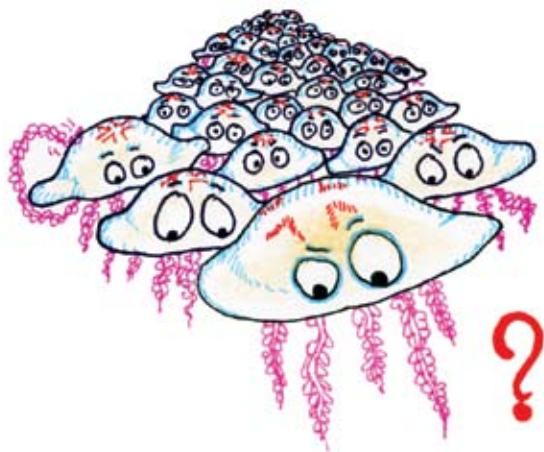
oolikella hääl

Mis see koolikell ka poleks,
lihtne liivakell või Rolex.

Ja ükskama, millist nagu
on see koolikellakägu,

aga tema tore tämber
täriseb kui plekist ämber.

äikesed ja suured arvud

Mitu millimallikat
on ühes terves mallikas?
Kes ei tea, teeb tuhat kükki.
Neid on täpselt tuhat tükki.

Mitu pätsi rukkileiba
võid sa teraleivast leida?
Kükitamist ma ei nõua.
Triljon tükki! Sa ei jõua.*

* Kui sa seda juttu ei usu, vaata entsüklopeediast järele, mida tähendavad eesliited milli- ja tera-. Või küsi vanemate käest. Või küsi targemate käest. Kui nemad ka ei tea, las vaatavad entsüklopeediast järele.

uupea lauluke

Koolis mul kuigivõrd hästi ei lähe,
tunnistus pole mul põrmugi hea.
Keeled ja sõnad ei jää mulle pähe.
Ma numbreid ei tea ja ma viisi ei pea.

Palja peaga ma õue ei lähe.
Õues on müts minul alati peas.
Müts käib mul kõvasti kruviga pähe.

Üks rähn lendas hoovi ja ära ei lähe.
Keda ta otsib, ei tea.

Juss, mine kooli

Juss sõi pirni pähe rõika
mütsiks pani pähe soki.
Milles asi? Pea ei lõika.
Miks siis nõnda? Nupp ei noki.

Õnneks on meil käes september.
Koolikella käre tämber
juba lapsi kooli hõikab.

Küllap varsti nupp ka nokib.
Küllap peagi peagi lõikab.

Juhan teab, mis Juss ei tea,
nokib nupp ja lõikab pea.

iks mu emal vedas?

Kaspar Kaju (11-aastane)

Ükspäev oli nii,
et teha polnud mul midagi.
Mõtlesin ja mõtlesin,
aga kasu ei olnud midagi.

Ei saanud õue minna,
kuigi nii väga tahtsin sinna.
Õues oli märg ja sula
ja sellepärast ema mind sinna ei luba.

Kuna ema mul õue minna ei luba,
võtsin harja ja pesin tuba,
sest sedasi olen ma hea
ja kui ma olen hea,
lubab ema mind õue üsna pea.

Õues oli kole jahe.
Seal polnud enam üldse lahe.
Siis koristasin edasi,
sellepärast emal vedaski.

aljakas uni

Karen Eliisa Laanem (10-aastane)

Kord lehm tantsis aasal,
tal kelluke oli kaasas,
ta hüppas ja kargas ja keksis,
ja lõpuks aasal ära eksis.

Ei leidnud enam teed,
kuid pime polnud veel.
Ta tegi sedasi,
et tantsis edasi.

Siis pimedaks läks taevas,
kuid lehma südant vaevas:
"Kus on kodutee?"
Ei leidnud seda veel.

Ta kellukest siis helistas,
karjus, hõikas, vilistas,
ei leidnud lõpuks lahendust,
igavuse vähendust.

Siis mõtles lehm:
"Vot nüüd on lood just sedasi,
et lähen lihtsalt edasi.
Ei kõnni enam tagasi,
äkki kohtan kedagi."

Kõndis, kõndis,
ujus, sõudis.
Ning asjatu polnud see,
ees oli kodutee.

Siis ärkas lehmake
ja mõistis, uni oli see.
Ta naeris väga valjult
ning väga-väga palju.

Küll on tore olla kala

Kristjan Värav (10-aastane)

Küll on tore olla kala,
ei pea üldse käima jala.
Poleks vaja käia koolis,
vaid istuks merevahust toolis.
Logeleda, päikest võtta,
mitte tööle tõtata.
Võid teha, mida tahad,
ikka ema ei ütle: "Oled paha!"
Karta tuleb sul vaid vähe,

ei seal lööda sulle pähe,
aga sind võib kinni püüda
ja pärast konservina maha müüa.
Küll on tore olla kala,
aga on üks väike jama.
Kala ei söö jäätist, kommi,
isegi ka "Väikest Tomi".
Aga praegu mina just
avan kommikapi ust.

Kevad käes

Frank Üksvärav (8-aastane)

Oh mis ime...
väljas pole enam pime.
Kevad oleks nagu põues,
aga suured hanged õues.
Külmataat küll õues kärgib,
aiateibad ära märgib.
Mina päikesega mestis,
talvepidu vähe kestis.
Lõime kevadlaulud valla,
külmataat see andis alla.
Torisedes järgi hüüdis:
“Ei oska te puhtapäilt võidelda,
ainult uisapäilt hõigelda!”

Roosa põssa

Külliki Matt (11-aastane)

Väike armas roosa põssa
otsustas kord minna võssa.
Võsa näis nii huvitav,
veidike ka hirmutav.
Ema hoiatanud teda: "Ole
ettevaatlik, siga!
Võsas peidus kuri hunt."
Põssat see ei hirmutanud,
hooples: "Mul on kiired jalad,
keha, see ka kõva kont,
minu kallal hambad murrab hunt."
Notsu hakkas astuma,
võsa poole tatsuma.

Mets polegi nii pime,
ainult eemalt tundub tume.
Kuskil käis üks kauge praks,
siga ütles: "Ossa raks."
Mõtted hundist ringi käisid,
väga hirmutavad näisid.
Siga pani plagama,
küna sisse magama.

ajajalgne saja-aastases raamatukogus

Pildid joonistanud Airika Harrik (13-aastane)

sajajalgne saja-aastases raamatukogus

Leelo Tungal

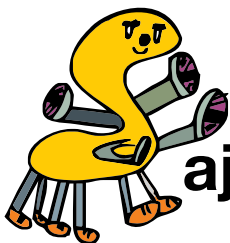
Kord sajajalgsega tutvust ma tegin.
Murelik oli ta – seda ma nägin.
Tööd oli murdnud ta mõnelgi alal:
mõnikord merel käis meestega kalal,
mõnikord lastega matkale tormas,
telkis nii Türil kui Toris kui Tormas,
põllutööd tegi nii Laitses kui Laevas...
Nüüd aga jalgu tal väsimus vaevas...
Kurtis: “On joostud nii päevi kui öidki –
nüüd tahaks väheke istuvaid töidki!”

Ütlesin: “Tallinna viia sind võin ma!”
Sõbra Keskraamatukogusse tõin ja
siin sajajalgne on rõõmus ning rahul –
kõike ta kiidab, et suunurgad vahul:

“Siin on nii viksid ja viisakad daamid!
Raamatuid loed, veidi riivleid kraamid –
päevake öhtule kaldubki juba...
Töö pole tappev, soe, puhas on tuba,
lapsedki kõik, kes siin külas mul käivad,
kuidagi eriti toredad näivad –
keegi ei kiusa ja keegi ei karju,
loevad kõik usinalt raamatusarju...”

Nüüd saja-aastases raamatukogus
tunneb end sõbrake justnagu kodus.
Kui ta ei loe just ja kui ta ei maga,
istub siis nohinal arvuti taga,
toksides tähti – nii väikseid kui suuri –,
selgeks on õppinud klaviatuuri.
Mõnikord rännakuid himustab teha –
lugemissaalis võid teda siis näha.
Hilistel tundidel vahetevahel
tukub ta väheke raamatu vahel.
Hoolega vaata:
näe, riivli serval
reas sada botast on “Potteri” kõrval!

sajajalgne saja-aastases raamatukogus

Astrid Arutamm (10-aastane)

Ühel päeval mõtles Sajajalgne, et ta tahaks lugeda mõnd huvitavat raamatut. Kogu kodu läbi otsinud, avastas ta, et tal on vaid kokaraamat ja telefoniraamat, need aga olid juba kaanest kaaneni läbi loetud. Nüüd tuli talle meelde, et on olemas üks koht, kuhu on kokku kogutud palju raamatuid ja seda kohta nimetatakse raamatukoguks. “Lähen sinna ja laenutan endale ühe põneva raamatu,” ütles Sajajalgne ja hüppas trollibussi, mis viis ta otse raamatukogu ette. See asus ühes väga vanas majas. Maja oli suur nagu loss. Ruumid olid kõrged ja iga samm kajas kuminal vastu.

Sajajalgne oli viisakas ja korralik. Kuna maja oli vana ja kohutavalt puhas, tahtis sajajalgne võtta jalast kõik saapad ja sättida nad ka ilusasti rивisse. See võttis jube palju aega ja raamatukogu pandi vahepeal kinni. Sajajalgne jäi nõutuks – kas hakata uuesti saapaid jalga panema või oodata hommikut, kui raamatukogu uuesti avatakse. Sedasi seal istudes ja mõeldes kuulis ta äkitsi, et keegi justkui krabistaks kuskil. Ta tõstis oma tillukese pea ja nägi enda ees kedagi. Nägi kedagi sellist, keda ta kunagi polnud kohanud. Tema ees seisis üks vana mehike, kõhna kehaga ja natuke küürus. Tal olid hallid juuksed ja ninal tillukesed prillid. Seljas oli tal maani ulatuv keep, mis oli samuti hall. Teda justkui ei peakski tema halli värvi pärast märkama, aga näe, oli ikka märgata küll. Mehike naeratas muhedalt ja kummardus tervituseks.

Sajajalgne püüdis viisakuseks lausa kraapsu teha, aga need pagana jalad läksid sassi, nii et ta kukkus hoopis maha. “Ärge nüüd nii väga pabistage, ma ei tee teile midagi halba, tulin vaid vaatama, et kes siin raamatukogus nii hilja õhtul veel on,” ütles kõhetu mehike.

“Ma, ma ei saanud nii kiiresti saapaid ära ja seepärast jäingi kauemaks siia, ma väga vabandan,” ütles Sajajalgne. “Jah, seda näen ma tõesti, et teil on palju jalgu ja see on täitsa tore, sest minul, näete, on neid vaid kaks,” ja ta tõstis pisut oma keebiserva. “Aga see väike erinevus ei sega meil siiski tuttavaks saada. Minu nimi on Hubert,” tutvustas end mehike. “Olen selle raamatukogu vaim. Ma elan siin juba pikki aastaid ja tavaliselt liigungi ringi siis, kui inimesed on raamatukogust lahkunud. Ja seda sellepärast, et mulle meeldib vaikus ja rahu, siis on mõnus liikuda riiulite vahel ringi,” ütles Hubert. Selle jutu peale oli Sajajalgne esimesest ehmatusest end juba kogunud ja seisis kõigil oma sajal jalal ning tutvustas end – Sajajalgne. Muud nime tal polnudki.

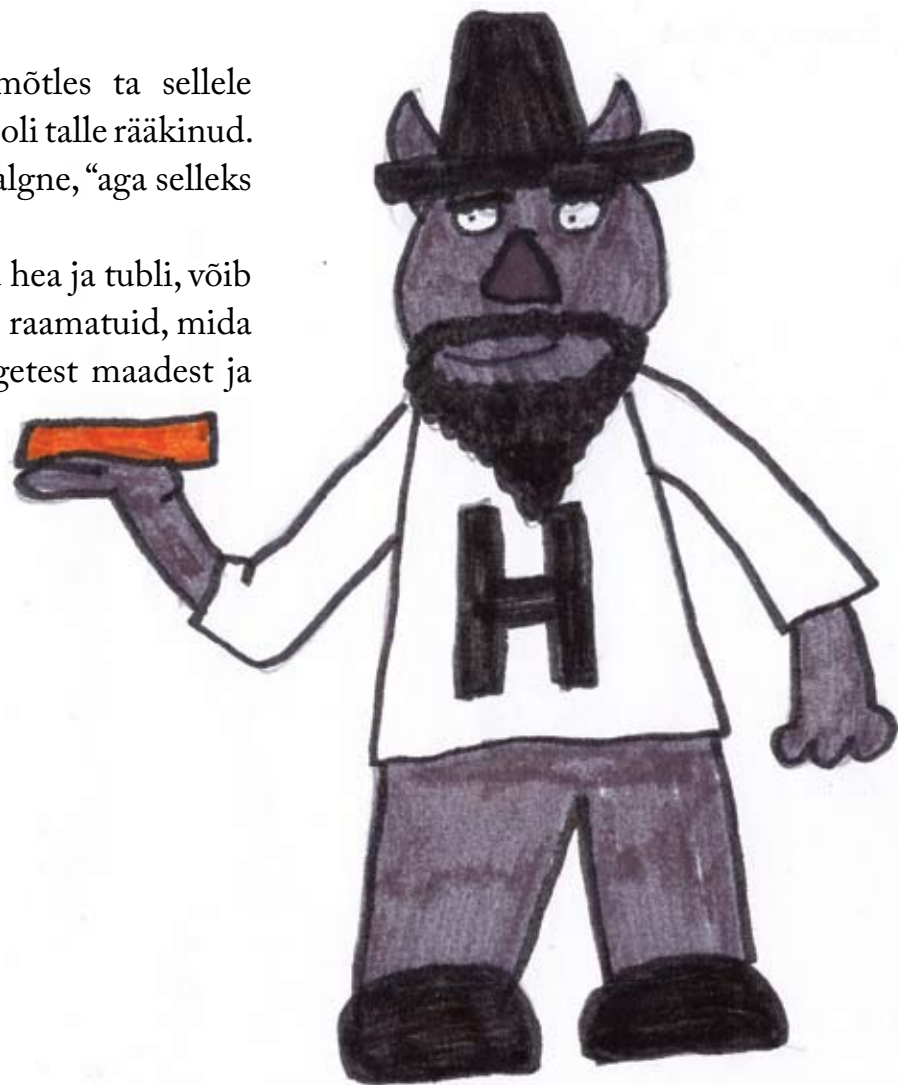
Nüüd liikusid nad kõrvuti mööda raamatukogu koridore ja vestlesid. Hubert jutustas aegadest, mil raamatuid alles hakati raamatukokku koguma ja rääkis, milline on nende ajalugu. Iga raamatu kohta oli Hubertil midagi põnevat jutustada. Mõnest raamatust rääkides läks ta nägu särama, ta rääkis õhinaga. Mõnda tutvustades muutus ta väga kurvaks, isegi pisar tuli silma. Igal raamatul oli oma lugu, iga raamat rääkis erinevatest juhtumistest, aegadest, tegelastest.

Hubert viis Sajajalgse ühte tuppa, kus olid väga vanad raamatud. Need olid kaetud tolmuga ja tundusid olevat iidvanad. “Neid raamatuid ei laenutata, neid isegi ei näidata mitte kellelegi,” ütles Hubert, “neid saavad näha vaid väga korralikud ja head inimesed. Seda, kellele neid näitan, otsustan mina,” ütles Hubert.

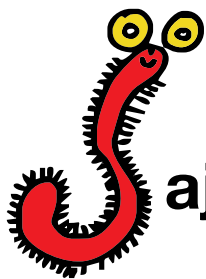
Kui raamatukogule oli ring peale tehtud, tundis Sajajalgne, et ta on väga väsinud ja silmad lausa vajuvad kinni. Kui ta uuesti silmad avas, oli juba uus päev ja raamatukogutöötajad pühkisid riiulitelt tolmu. Hubertit ei paistnud kusagil ja keegi ei teadnud temast midagi.

Kogu kodutee ja veel mitu päeva tagantjärele mõtles ta sellele kummalisele kohtumisele ja juttudele, mida Hubert oli talle rääkinud. “Tahan teada sama palju kui Hubert,” mõtles Sajajalgne, “aga selleks pean palju lugema.”

Igas raamatukogus on oma Hubert. Kui oled hea ja tubli, võib juhtuda, et ka sina kohtud temaga ja ta näitab sulle raamatuid, mida ei ole mitte keegi veel näinud ja räägib jutte kaugetest maadest ja põnevatest juhtumistest.

sajajalgne saja-aastases raamatukogus

Viive Trepp (10-aastane)

Elas kord üks sajajalgne. Talle meeldis väga lugeda, kuid ta kodukandis polnud raamatuid saada. See tegi ta väga õnnetuks.

Oli kõige tavalisem reede hommik. Sajajalgne läks jalutama. Tee peal kohtas ta oma sõpra jaanimardikat. “Hei, sajajalgne!” hõikas jaanimardikas. “Tere, jaanimardikas!” hõikas sajajalgne vastu.

“Kas tead, et mullamutt kaevas kogemata välja ühe raamatukogu. See on vähemalt sada aastat vana,” rääkis jaanimardikas.

“Kas tõesti?” Sajajalgne oleks rõõmust peaaegu hulluks läinud. Lõpuks ometi! Lõpuks ometi oli olemas üks raamatukogu. Sajajalgne küsis jaanimardikalt: “Äkki läheks vaatama? Mida sina arvad?” Jaanimardikas oli päri. Hakati minema. Raamatukoguni oli veel viiskümmend meetrit, aga maja oli nii suur, et paistis kaugele. Raamatukogu oli veel poolenisti maa sees.

Jaanimardikas ja sajajalgne otsustasid sisse minna. “Kui suur... kui palju raamatuid...,” lausus sajajalgne ja imetles riiulitel asetsevaid raamatuid. Jaaniuss hakkas helendama. Nii oli palju parem ringi vaadata. Iga raamatu vahelt, mida sajajalgne liigutas, tuli suur pahvakas tolmu. Raamatukogu oli umbne ja kusagilt ei paistnud valgust sisse.

Jaanimardikas avas paar akent. Avatud akendele lähedalolevad raamatud purunesid. Lihtsalt muutusid tolmuhunnikuks. Kiiruga sulges sajajalgne aknad. Jaaniuss proovis uudishimust paari raamatut lehitseda, kuid kohe, kui ta mõne avas, lendles see tolmuna laiali. “Ilmaasjata lõhud raamatuid! Pole vaja kõike käperdada,” manitses sajajalgne jaanimardikat.

“Eks ma siis enam ei näpi..., aga kui me ei saa neid raamatuid lugeda, siis pole neist ju miskit kasu!”

“Siin tuleb väga ettevaatlik olla. Kõik on nii habras ja õrn.” Jaanimardikas nõustus sajajalgsega. Kõik oli tõesti õrn.

Sõbrad jalutasid edasi, kuni jõudsid maa-alustesse kambritesse. Seal olid veel eriti vanad raamatud. Mindi edasi. Lõpuks jõudsid nad vana keerdtrepini, mis viis veelgi sügavamale maa alla. Liiguti edasi. Nende tee lõppes üpris suures kambris. Kambri seintele oli midagi tundmatus keeles kirjutatud. Seina sisse oli müüritud ka üks raamat. Ainult esikaas oli näha. Raamatukogu hakkas muutuma üha salapärasemaks. Jaaniuss oli reisinud lugematult palju kordi. Seega oskas ta ka paljusid keeli. Jaaniuss üritas seinale kirjutatud teksti lugeda.

Ta tundis selle keele ära! “Ma oskan seda kirja lugeda!” hõiskas ta. “Tõesti? Mis seal siis kirjas on?” Sajajalgne jäi huviga kuulama. Jaaniuss luges: “... mitte kunagi ärge proovige avada kongi....”

“Mis kongi?” oli sajajalgne huvitatud.

“Ma ise ka ei tea...”

“Loe siis edasi!” nõudis sajajalgne.

“Hmmm... kongi avamisel leiate oma otsa. Kongis elab surematu Barachapu. Ta kaitseb seinu sisse müüritud raamatut.”

Jaanimardikal endal hakkas juba hirm seda lugedes, sest ruumi ühes otsas nägi ta tõesti kongi. “Äh! See on mingi jama varaste peletamiseks. Mina küll ei usu, et kusagil elaks mingi Barachapu,” lausus sajajalgne. Ta

asus seina sisse müüritud raamatut lahti kangutama.

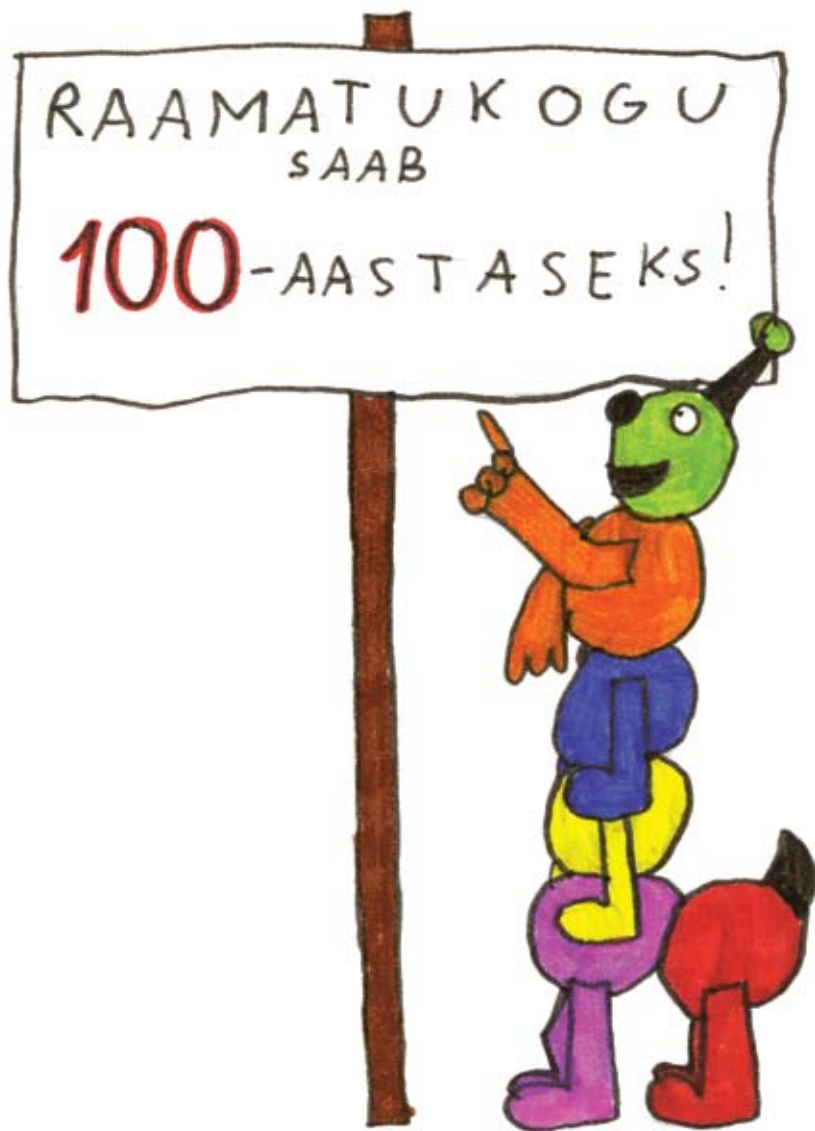
“Ei!” karjus jaaniuss. “Siia on ju kirjutatud, et seda raamatut valvab koletis!”

“Täielik lora!” vaidles sajajalgne vastu. Ta avas raamatu.

Seinad hakkasid värisema, kongi trellid sulasid justkui iseenesest üles... Meist keegi ei tea, mis seal edasi sai. Teame ainult, et raamatukogu vajus maa alla ja selle paiga ümber kasvas suur ja tihe mets. Räägitakse, et Barachapu oli valla pääsenud ja hakanud seda metsa kaitsma. Sajajalgne ja jaanimardikas jäid kadunuks. See mets nimetati koletise järgi Barachapuks.

Möödusid aastad. Jaanimardikas ja sajajalgne olid lootusetult kadunud... Kord südaööl täiskuu ajal ilmus metsa äärde kaks varju. Need olid jaaniuss ja sajajalgne. Nad kõmpisid küla poole. Oma vana kodu poole. Neilt on küsitud, mis juhtus ja mis oli selle raamatukogu saladus, aga kaks sõpra vaikisid. Saladus jäigi lahendamata.

ajajalgne Aadu saja-aastases raamatukogus

Jim Tilk (9-aastane)

Kord elas üks sajajalgne, kelle nimi oli Aadu. Üle kõige meeldis Aadule seigelda. Aadu oli ka väikestviisi luuletaja. Üks tema luuletus kõlas nii:

Olen sajajalgne ma,
sada paari jalgu on mul ka.
Olen pikk ja aeglane,
kuid mitte sinu vaenlane.
Rohu sees ma olen vakka,
ära mind nüüd kartma hakka.

See oli Aadu lemmikluuletus. Tänu oma heale luuletamisoskusele kutsusid teised teda sageli esinema. Ühel hommikul nägi Aadu oma uuringutel linnas ühte loosungit:
“RAAMATUKOGU SAAB SAJA-AASTASEKS”.

Aadu mõtles: “Raamatukogul on aastaid sama palju kui minul jalgu. Lähen ja külastan seda raamatukogu.”

Kui Aadu raamatukokku jõudis, nägi ta seal tuhandeid raamatuid. Ta uuris igalt riiulilt mõnda raamatut. “Mõelda vaid, kui palju teadmisi ja tarkust on siin koos. Laenutan mõned raamatud pärast kaasa, aga praegu loen veel natuke.”

Seda öeldes süvenes ta taas raamatutesse. Ta luges raamatuid “Romeo ja Julia” ning “Harry Potter ja tulepeeker”. Aadu sai nutta, naerda ja põnevust kogeda.

Ta oli nii süvenenud, et ei kuulnudki, kui valjuhääldist öeldi: “Kallid külastajad! Tallinna Keskraamatukogu sulgeb uksed 5 minuti pärast.” Aadu muudkui luges ja luges. Kui Aadu tahtis koju minema hakata, olid uksed juba kinni.

Kuna Aadu oli positiivse ellusuhtumisega saajajalgne, ütles ta: “Vähemalt ei hakka mul siin igav!” Nii luges ta rahumeeli hommikuni.

Peale öist seiklust raamatukogus otsustas Aadu hakata vabal ajal sageli raamatukogus lugemas käima.

ajajalgne saja-aastases raamatukogus

Lilian Rebane (11-aastane)

Minu nimi on Adelina. Ma käin viiendas klassis. Olen viiendike kiireim jooksa ja sellepärast kutsutaksegi mind igal pool sajajalgseks.

Ma elan oma majas ja mul on suur tuba, mille uksel on silt: "Sajajalgne". Selles toas on ka üks klaaskapp, milles on karikas ja neli medalit. Muidu elan ma täiesti tavalist elu, samasugust nagu kõik minuvanused tüdrukud.

Niisiis ühel tavalisel päeval, kui ma jälle oma sõbranna Dariaga mööda tavalist teed koju läksin, hakkas järsku sadama paduvihma. Me jooksimme edasi, kuid koduni oli veel tükk maad. Märkasime üht ebatavalist ning igivana maja. Ju see oli seal ennegi seisnud, aga varem polnud nagu tähele pannud. Otsustasime sinna sisse minna, sest meie joped olid juba täiesti läbimärjad.

Tegime lahti roostes metallvärava ja kiirustasime kividest teed mööda maja ukseni. Uksel oli silt “Raamatukogu” ja selle all kirjas “1907. a”. Me läksime edasi. Daria tegi ukse lahti ja me nägime suurt vanaaegse tapeediga esikut. Siis võisime valida, kas minna paremale, vasakule või hoopis otse edasi. Läksime otse, sest uks, mis viis sinnapoole, oli kõige uhkem. Olime just jõudnud ukseni ja hakkasime seda lahti tegema, kui nägime, et see juba on paakil. Ma ei teinud sellest eriti välja, sest tahtsin kiiremini tuppa saada, kuid Daria oli juba üpris kahtleva näoga. Järsku kuulsime seest kellegi häält: “Tüdrukud, kas te jäätegi sinna välja seisma või tulete raamatuid ka vaatama?”

“Kas tõesti siin on keegi,” sosistas Daria. Vaatasin ust ja mõtlesin: “Mis ikka juhtuda saaks....”

Lükkasin ukse lahti ja me nägime kummalist vaatepilti: meie ees seisis vanaaegsete riietega kõhetu vanamees. Tema selja tagant paistis aga pahura näo ja naljaka vihmavarjuga naine, kes meenutas mulle kedagi, aga ma ei saanud aru keda. Daria koputas mulle öla peale: “See on ju Mary Poppins!” Olime mõlemad nii ehmunud, et ei saanud sõnagi suust. Isegi siis olime vait, kui vanake meilt küsis: “Preilid, kas te ei tahaks oma mantleid minu kätte anda?” Ma jõudsin juba hakata mõtlema, et mis mantleid ta mõtles, kui järsku Daria hüüatas: “Adelina, vaata meie riideid!” Vaatasin alla ja märkasin, et vana jope asemel on hoopis uhke nahast mantel. Mul jäi suu lahti, aga et mitte ebaviisakana paista, panin ma selle kinni ja võtsin ära oma uue mantli. Järsku hakkas mul pea ringi käima ja kõik muutus uduseks. Ma panin silmad kõvasti kinni ning kui ma need lahti tegin, ütles Daria: “Mis viga, sajajalgne?”

Mina küsisin: “Kuule, kuidas me jälle tänavale saime?”

“Mis mõttes jälle, me oleme kogu aeg tänaval olnud, lihtsalt et....” “Mida?”

“Sa olid juba tükk aega mõttesse vajunud ja kui mina sinuga rääkisin, pigistasid sa silmad kinni.”

Järsku tundsin ma oma ninal külma vihmapiiska. “Hakkab vist vihma sadama,” jõudsin ma veel öelda ja siis ma nägin, siis ma nägin jälle seda roostes metallväravat paistmas...

sajajalgne saja-aastases raamatukogus

Lisanna Mark (11-aastane)

Elas kord üks sajajalgne, kes armastas väga raamatuid lugeda. Ükskord läks ta raamatukokku, mis oli saanud just saja-aastaseks. Talle meeldis väga raamatukogus lugeda ja raamatuid laenutada. Peaaegu iga päev külastas ta raamatukogu, luges seal ja laenutas huvitavaid raamatuid. Lõpuks ta teadis iga riiulit ja peaaegu iga raamatu asukohta. Ühel päeval ütles raamatukogu direktor, et neile oleks väga ühte töötajat vaja. Sajajalgne oli seal kõigile juba tuttav ning talle pakutigi tööd. Sajajalgne võttis töökoha rõõmuga vastu.

Nii ta töötaski aasta seal raamatukogus, mis sai talle nagu teiseks koduks. Ühel õhtul, kui tal oli raske tööpäev olnud, jäi ta laua äärde tukkuma. Külastajad olid juba läinud ja raamatukogu pandi kinni. Öösel ärkas sajajalgne üles selle peale, et üks väike mehike teda raputas. See mehike tundus talle väga tuttav.

Hommikul mõtles sajajalgne direktorile sellest rääkida. Direktor ei uskunud teda, vaid arvas, et teda narritakse. Kes see enne kuulnud on, et mingid väiksed mehikesed öösel olemas on. See oli kindlasti unenägu. Sajajalgne oli kurb, et keegi teda ei uskunud. Ta oli kindel, et see oli päriselt. Ühel laupäevaõhtul otsustas sajajalgne uuesti ööseks raamatukokku jääda ja vaadata, kas ta näeb jälle seda mehikest. Ta jäi jälle magama. Äkki ta kuuliski saalis mingeid hääli.

Raamatutest tulid välja väikesed mehikesed. Sajajalgne tundis nad ära, need olid seitse põialpoissi. Siis nägi ta Lumivalgekest, Puhhi, Pipit, Karlssonit, Tommyt ja Annikat. Nüüd tundis ta ära ka väikese mehikese, kes oli teda eelmisel korral äratanud. See mehike oli Viplala, tema lemmik raamatutegelane. Sajajalgsel oli hea meel, et ta teda ära ei tinistanud. Sajajalgne sai nende kõikidega sõbraks ja nad pidasid koos pidu.

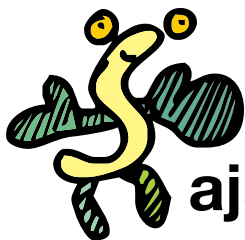
Järgmisel hommikul rääkis ta jälle direktorile, mis öösel oli juhtunud. Direktor ütles, et ta ei usu töötajate jutte. Ise jäi ta aga järgmisel öösel valvesse, kuna ta oli väga uudishimulik mees. Ta ootas ja ootas ning lõpuks jäi magama.

Hommikul läks direktor pahaselt sajajalgse juurde ning ütles, et kui ta veel kord talle valetab, siis laseb ta sajajalgse töölt lahti. Sajajalgne oli väga kurb, et keegi teda ei usu, sest ta oli tõesti raamatutegelastega kohtunud ja nendega rääkinud. Siis ei julgenud ta enam sellest kellelegi rääkida. Ta ei tahtnud oma tööd kaotada, sest talle meeldis see töö väga. Sajajalgne kohtus oma sõpradega tihti. Vahel nad kutsusid teda kaasa raamatute sisse. Nad käisid koos Pipi isaga Kurrunurruvuti saarel, vahel lendasid koos Karlssoniga katuse kohal. Neil oli koos väga lõbus. Sajajalgne oleks tahtnud ka direktorile ja teistele töötajatele näidata oma uusi sõpru, aga see ei õnnestunud kunagi. Üks nõiad muinasjuturaamatust ütles talle, et ainult sajajalgne saab seda näha, sest saja-aastases raamatukogus juhtub imesid ainult sajajalgsetega, kes armastavad raamatuid.

ajajalgne saja-aastases raamatukogus

Brenda Tamm (11-aastane)

Saja-aastases raamatukogus oli raamatukogu juhatajaks noor sajajalgne. Tema nimi oli Tripi. Ta oli selle ameti pärinud oma isalt ja vanaisalt, kes enne olid ka seda sama tööd teinud. See oli väga tähtis amet, mida pärandati põlvest põlve. Tripi oli selle üle väga uhke. Metsarahvas oli muutunud väga suureks lugemishuviliseks. Tavaliselt ootas juba suur järjekord enne avamist ukse taga. See oligi Tripi õnn, et tal oli sada jalga all, nii jõudiski ta kiirelt kõiki teenindada.

Esimesena oli kohal lepatriinu oma kahe pisikese põngerjaga. Ema palus Tripi abi, et lastele mingit huvitavat muinasjuturaamatut leida. Kindlasti pidi raamatus olema ka ilusaid joonistusi, sest lapsed veel lugeda ei osanud, aga pilte vaatasid nad huviga. Tripil polnud raamatute leidmine kuigi raske, sest ta oli enamiku raamatutest ise läbi lugenud ja need olid tal kõik hästi meeles. Triinu ema tänas kiire teeninduse eest ja ruttas oma Täpidega kodu poole.

Siis oli kord kärbestes käes. Nendega oli juba rohkem tegemist, sest nemad ei jõudnud kunagi kokkuleppele, läksid alati vaidlema, siis pidi Tripi neid lepitama ja leidma neile kõigile just sobivat lugemist. Sipelgatega oli teine lugu, nemad soovisid lugeda kohapeal ja sebisid riiulite vahel ning segasid tööd. Alati pidi olema ettevaatlik, et mõnele neist kogemata kiire töö käigus peale ei astuks.

Mesilastega oli selline mure, et nad sumisesid nii kõvasti, et segasid sipelgate lugemist. Nad väljendasid oma suminaga seda, et neil on väga kiire ja nad tahavad ruttu tööle tagasi minna. Tripi pani kõik sada jalga nii tööle, nagu oleks neis mootor sees.

Tore oli see päev, kui raamatukogu külastasid rohutirtsud, siis olid kõik kohad viiulimängu täis. Tahtmatult pidi Tripi kogema, et mõni tema jalgadest tantsutuuri sisse võttis. See ajas aga kõik külastajad naerma ja muutis töö eriti meeldivaks.

Ainukesed, kes toriseda oskasid, olid suured sitasitikad. Neil olid näod alati muhkus ja rahul polnud ka millegagi. Kuid Tripi oli nendega harjunud ja tema lahke hoiak rahustas nad peagi maha. Üldiselt olid sitikad väga kehvad lugejad ja käisid raamatukogus harva.

Terved päevad möödusid lausa lennates, sest läbi käis kõiksugu mutukaid ja putukaid. Õhtuks oli Tripi juba päris väsinud. Tema õnn oli see, et tal oli sada jalga ja seetõttu jõudis ikka koju roomata. Ta läks koju väsinuna, kuid nagu naerul, sest päev oli olnud töörohke ja tema tööst oli olnud kõigil kasu. Endamisi mõtles ta, et ükskord, kui tema vanaks saab, pärandab ta kindlasti ameti oma lapsele...

